

TORSDAG 3 JANUARI. NR 1/2013

Kalendern flyttar in i telefonen

Sidan 7

Den ryska själen är ortodox

Sidan 6

Utslagna pojkar blev hemlösa män

Sidan 8

Skrev om barnskydd

Sidan 12

Röster om året som gick

Sidan 4-5

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Överlevare i den nya tiden

KP OM FACEBOOK var ett land, så skulle det vara världens tredje största, med en befolkning två gånger så stor som USA:s.

År 2013 lyder därför frågan för företag och organisationer inte: Ska vi finnas på Facebook? Utan: Hurska vi vara där? Ett av överlevnadsorden för år 2013 är socialt – sociala nätverk, social aktivism. Det här är bara en av slutsatserna i en stor rapport över globala trender att vänta under nästa år och framöver. *Global Trends Report 2013* är inte den enda som tittar in i spåkulan, andra gör det också, och det är intressant att jämföra deras analyser.

EN FÖLJD av att världen numera är en socialt interaktiv by i realtid är att både kommunikation och maktstrukturer förändrats radikalt. Där kommunikationen förut gick från en till en annan är det i dag de många som kommunicerar med de många. När detta sker kring en gemensam angelägenhet kan väldiga krafter sättas i rörelse på kort tid. Ännu har alla inte insett det – trots att den arabiska revolutionen borde ha skrivit det i eldskrift för vem som helst. Diktatorer och gamla makthavare gamla monopol gungar. Men det gör också tilltron till andra världspolitiska aktörer: FN, Världsbanken och prisbelönta EU.

Den sociala aktivismen kommer att förändra världspolitiken, spår trendkännarna. I många fall kommer den att skapa instabilitet som kan leda till att globala spänningar ökar. De som förut satt i förhandlarsbasen har inte längre samma mandat.

UNDER ÅR 2016 förväntas USA mista sin ledarposition som ekonomisk världsmakt. Redan nu bubblar de så kallade BRIC-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien och Kina) som potentiella nya ekonomiska stormakter. I dem finns en växande medelklass som kommer att ändra på penningströmmarna i världen. De gamla ekonomierna får finna sig i att se ett flöde mellan dessa marknader, som kommer att förse varandra med varor och tjänster som deras medelklass frågar efter. Det är en situation som de gamla ekonomierna ännu inte har insett, känslan av att vara på sidan om strömmarna av välfärd.

HUR SITTE då kyrkans budskap i den nya tiden? En av dem handlar om folks ökade krav på transparens i organisationer och företag, om viljan att medverka så att man i företagsvärlden talar om att gränsen mellan konsumenter och producenter suddas ut. Den etiska basen för företagsamheten blir också allt viktigare, ibland viktigare än tanken på profit.

Kyrkan är ju ingen affärsverksamhet. Men det är inte fel att den ser över sitt sätt att kommunicera med sin samtid. Inte illa att senast nu rensa i gamla maktstrukturer och auktoritärt bråte.

Trots allt: ser man på det som en gång satte igång den världsvida kristenheten finns det element som sitter ganska bra i de ekonomiska och politiska profetierna inför 2013. Som att gå över gränser mellan länder och folk, med samma budskap till alla oberoende av ekonomisk eller social ställning.

Ur det perspektivet kan kyrkan faktiskt fortfarande kännas som en överlevare.

”Det är inte fel att kyrkan ser över sitt sätt att kommunicera med sin samtid.”

PROFILEN: CHRISTER LÖNNQVIST

”Jag har lärt mig att dela med mig när jag har möjlighet till det. Då får man så otroligt mycket tillbaka.”

Arbetet som livsstil

Han gör långa arbetsdagar från att butiken öppnar tills den stängs. Arbetet har blivit en livsstil för Christer Lönnqvist. Det är intresset som driver mig, säger han.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Då familjen också är engagerad i företaget får Christer Lönnqvist ändå umgås med dem både på arbets- och fritiden.

– Familjen betyder mycket för mig. Jag skulle inte orka annars. Barnen avlöser mig en del kvällar, annars jobbar jag från öppning till stängning.

Den här hösten har varit speciellt arbetsintensiv. Sedan de två äldsta barnen återvände till studierna i Åbo och den yngsta gör sin värnplikt har han jobbat från morgon till kväll. Men i januari räknar Lönnqvist med att läget lättar lite när sonen blir civil.

För fyra år sedan kom Christer Lönnqvist till Oravais Livsmedel. Först som anställd, sedan som kompanjon – där efter tog han över hela verksamheten. Varje förändring skedde med ett års mellanrum. Numera är den äldsta sonen delägare i butiken, vilket gör honom till den tredje generationens handelsman.

Christer Lönnqvist är uppvuxen i en matbutik. Hans pappa var delägare i två butiker i Jakobstad.

– Jag fick butikslivet hemifrån och blev intresserad av det redan som barn.

Tillsammans med sin bror tog han över en av pappans butiker i november 1988. Några år senare köpte de verksamheten i den andra av pappans gamla butiker och stängde den första. De hade knappt flyttat in när butiken brann.

– Jag hade just lagt sista hyllan på plats. Trots undersökningarna fick vi aldrig riktigt reda på brandorsaken. Branden började i alla fall nära kassan.

Försäkringen täckte skadorna och avbrottet.

Någon mening med branden ser Christer Lönnqvist inte.

– Även om man får vara arg på Gud så var jag det inte. Det var bara att ta det som det var. Inget annat hjälpte än att kavla upp ärmarna och börja om.

Den ofrivilliga stängningen varade i fyra månader medan butiken byggdes upp på nytt. Sedan kom nästa motgång. Sparkedjan såldes i september 2006 och den nya ägaren gav inte bröderna fortsatt hyreskontrakt.

– Jag tror att man lär sig något av motgångarna och att man växer av dem, säger han. I dagens läge har det kommit många nya butiker till Jakobstad så det var kanske bra att jag kom mig bort därifrån.

I det skedet gick bröderna skilda vägar. Christer Lönnqvist fick jobb på en av marketarna i staden och brodern inom livsmedelsproduktionen.

– Jag var mera intresserad av handeln än min bror så jag tog över butiken i Ytterse ett halvår senare. Den satsningen var ett misstag och den höll på att knäcka mig ekonomiskt. Jag var fem före konkurs. Då kunderna är för få och kostnaderna för stora tar pengarna slut. Det förstår ju vem som helst.

Arbete och fritid går ihop

Den första tiden i Oravais pendlade Lönnqvist mellan hemmet i Jakobstad och Oravais.

– Det blev långa arbetsresor. Jag

pendlade i ett och ett halvt år innan jag skaffade lägenhet i Oravais. Jag är ganska bra på att koppla om tankarna, men arbetet och fritiden går nog för det mesta ihop. Det är en livsstil.

Lönnqvist tror att det finns en Guds ledning i att han kom till Oravais.

– Jag har fått tron hemifrån, säger han. Jag har en ganska enkel tro som jag inte för så mycket väsen om.

Tron syns också till en del i butiken. Bland utbudet finns en del CD-skivor med kristen musik och bland böckerna finns några andaktsböcker.

– Men jag har nog öppet på söndagarna. Jag tycker jag måste det då andra har det. Det styrs dessutom av butiksledningen.

Det stora intresset för handelsbrans-

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör:
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors:
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
Tfn (09) 612 615 49
Fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten:
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
gsm 050 585 6460

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Rolf af Hällström:
tfn (09) 612 615 53

Tomas von Martens:
tfn 046 8782 665

Johan Myrskog:
tfn (09) 612 615 52

Johan Sandberg:
(Österbotten)
gsm 050 585 6460

Sofia Torvalds:
tfn (09) 612 615 54

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradcollage:
Malin Aho

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonredaktör:
Erika Rönngård
tfn (09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriiser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 23% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Björn Sten,
gsm 0400 012 390

Leif Westerling,
gsm 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
gsm 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn (09) 612 615 50,

prenumeration@kyrkpressen.fi.

Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 69 €

chen är fortfarande drivfjädern och ger honom kraft.

– Jag får egen tid också, säger han. Förutom vissa saker som måste göras kan jag planera dagen som jag vill. Men jag har inte sett så många andra människor än mina kunder och de som har ärende till butiken.

Tacksam för hälsan

Lönnqvist sysselsätter tre heltidsanställda och mellan sex och åtta ungdomnar som jobbar i butiken någon kväll i veckan. Att kunna ge arbetsplatser är något han värnar om.

– Men när jag arbetar så mycket finns det ingen tid att gå i kyrkan och på möten. Därför hör jag ofta på gudstjänterna på Internet. Jag har ropat till Gud flera

CHRISTER LÖNNQVIST är en bekant syn bland hyllorna på Oravais Livsmedel.

gångar. Redan att få vara frisk och stiga upp varje morgon är ett bönesvar. Jag tänker på den handikappade sångaren **Lena Maria Klingvall**. Hon är stälände glad trots allt. Man borde vara mera tacksam för det man har.

Välsignar och blir välsignad

De som känner Christer Lönnqvist beskriver honom som generös.

– Jag upplever starkt att jag vill hjälpa andra. Men det finns många som behöver hjälp också i Finland och jag känner att jag vill hjälpa dem. Jag har lärt mig att dela med mig när jag har möjlighet till det. Då får man så otroligt mycket tillbaka. Jag har upptäckt att jag blir välsignad av att välsigna andra.

Därför välkomnar han också den fö-

reslagna regeländringen att livsmedel vars bäst före-datum gått ut ska kunna ges till välgörande ändamål.

– Men jag tänker inte så mycket på det när jag kastar maten. Det är en del av jobbet som jag inte kan börja grubbla över. Verkligheten är bara den att jag beställt för mycket.

Bokintresset tar sig uttryck i att han har en avdelning för böcker i butiken. Inför jul växte bokurvalet.

– Jag läser mycket – helst sådant som har verklighetssanknytning. Jag har nyligen läst *Trappor till himlen* av **Lorna Byrne**, hon som talar med änglar. Hon skriver att varje människa har en ängel med sig. Även om jag inte kan kommunicera med den så tror jag att också jag har en skyddsängel med mig.

CHRISTER LÖNNQVIST

KÖPMAN PÅ ORAVAIS LIVSMEDEL.

GIFT MED ANN, HAR TRE VUXNA BARN.

BOR I JAKOBSTAD OCH ORAVAIS.

KLÄR SIG IBLAND I 1808 ÅRS UNIFORM OCH SÄLLAR SIG TILL ÖSTEBOTTENS REGEMENTE.

Henricson blir ledarskapskonsult

NYTT JOBB. Fontana Medias förra vd **Marcus Henricson** blir ledarskapskonsult på Ramboll Management Consulting Oy i januari.

– Jag kommer att jobba främst med den offentliga sektorn med kommuner, kommunkoncerner, kyrka och församlingar men också med företag, säger Henricson.

– Det är ett intressant

område och jag ser fram emot att få börja jobba.

Ramboll Management Consulting hör till Ramboll Group som ägs av en dansk stiftelse.

Sedan han avgick från Fontana Media i maj har Henricson studerat teologi på heltid.

– Nu återgår teologistudierna till en hobbynivå.

Marcus Henricson har ti-

digare varit stadsdirektör i Borgå, kommundirektör i Korsholm och specialmedarbetare vid Försvarsministeriet.

■ JOHAN SANDBERG

Kristendomen mest utbredd

UNDERSÖKNING. Kristendomen är den religion som fördelar sig jämnast över alla jordens kontinenter. Orsaken är att kristendomen smälter samman med lokala kulturer.

Det är det amerikanska forskningsinstitutet PEW som forskat i hur olika religioner breder ut sig på olika håll i världen. Undersökningen bekräftar kristendo-

mens status som världens största religion med 2,2 miljarder troende eller 32 procent av världens befolkning, följd av tvåan islam med 1,6 miljarder troende eller 23 procent av världens befolkning, skriver Kristeligt Dagblad.

Kristendomen är den enda religionen som har en betydande representation på alla kontinenter.

Strukturer och kostnader den

ÅRSKAVALKAD. År 2012 fick vi en ny president, kyrkans strukturer stöttes och blöttes i olika instanser och en bok om en prästfamilj vann Finlandapriset.

”Jag hoppas på en hybridmodell där det kan finnas parallella prosterier skapade på språklig grund.”

Biskop Björn Vikström om hur församlingarna ska förvaltas i framtiden i januari 2012. (KP 4)

ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

”Det är oacceptabelt om någon förföljs på grund av sin religion. Republikens president kan göra en insats genom att ställa mänskliga rättigheter och religionsfrihet i centrum för Finlands utrikespolitik.”

Sauli Niinistö inför presidentvalet i februari. (KP 5) ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

”Ingenting kan vara omöjligt när hela havet stormar.”

Statssekreterare Marcus Rantala om hur kommunreformen påverkar kyrkans strukturer i februari 2012. (KP 9)

FOTO: TIINA TAKALA/FÖRSVARSMINISTERIET

”Varför är det kyrkans medlemmar som ska betala för att upprätthålla en kulturskatt i Finland?”

Kyrkoherde Torsten Sandell i mars 2012 om sitt förslag om att staten ska påta sig ett ansvar för kyrkliga byggnader byggda före 1865. (KP 13)

FOTO: SOFIA TORVALDS

◀ JANUARI-MARS
▶ JUNI-SEPTEMBER

”Jag tror att de flesta drabbade behöver flera sorgeår.”

Den norska prästen Per Arne Dahl inför årsdagen av terrorbådet på Utøya i juli. (KP 29–30) FOTO: KAJ AALTO

”Det som man saknar i den här diskussionen är solidaritet.”

Kyrkoherde Juanita Fagerholm-Urch i Sund-Vårdö om att de rika församlingarna på Åland drömmer om en egen åländsk kyrka. (KP 37)

ILLUSTRATION: MALIN AHO

”Hela den här nyheten är på något sätt lite löjeväckande eller kanske sorglustig.”

Docent Tom Holmén om papyrusfragmentet som lät förstå att Jesus kan ha varit gift. Fragmentet visade sig senare vara en förfälskning. (KP 39)

FOTO: ISTOCK

stora diskussionen 2012

”När den sista sucken dog och domkyrkans klockor ringde ut föll tystnaden och de filmade mobilerna sänktes som på kommando.”
May Wikström skriver om påskvandringen Via Crucis i Borgå i april. (KP 16) FOTO: MAY WIKSTRÖM

”Museiverket har omöjliggjort en vettig användning av våra kyrkor. Då man inte fått bygga kök i kyrkorna har man byggt församlingshem.”

Kyrkoherde Martti Toivanen i Kristinestad om planerna på att sälja stadens gamla träkyrka. (KP 18) FOTO: SARA BONDEGÅRD

”Jag tycker du har lite dåliga frågor.”

Hockeyspelaren Leo Komarov under hockey-VM i maj då redaktören vill veta vad en proffsidrottare gör om pressen blir för stor. (KP 20) FOTO: ANDREAS ANDERSSON

”Det borde ju utjämnas så att de rika betalar till de fattiga.”

Ekonomichef Kari Harju i Kronoby anser att kyrkans utjämnings-system är otillräckligt. (KP 17) FOTO: SOFIA TORVALDS

APRIL - MAJ
OKTOBER - DECEMBER

”Jag tänker ofta att det behövs en församling för att fostra en präst.”

Författaren Ulla-Lena Lundberg om sin roman Is som sedan vann Finlandiapriset. (KP 40) FOTO: SOFIA TORVALDS

”I dag finns det ingen tryggare arbetsplats än att vara kaplan eller kyrkoherde.”

Notarie Clas Abrahamsson är glad över beskedet att kyrkans tjänstemannalag äntligen ska behandlas av riksdomstolen. Efter det sitter kyrkoherdar och kaplaner lite lösare än förr. (KP 41)

ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

”Vi söker nu den minst dåliga lösningen.”

Kyrkomötesombud Peter Lindbäck och de andra svenska ombuden är försiktigt positiva till den nya församlingsstrukturen som kallas ”Samfällighet 2015”. (KP 46) FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

”Vi kallar den här typen av träffar för kontrollerade naturkatastrofer.”

Broder Stephen från Taizé då komuniteten besökte Finland för första gången i slutet av september. FOTO: CHRISTA MICKELSSON

”Jag säger att pappa och Gud älskar dig och så somnar han.”

Försvarsminister och SFP-ordförande Carl Haglund om kvällsrutinerna med sin treåriga son. (KP 49) FOTO: JOHAN SANDBERG

BISKOP EMERITUS Hans Växby har gått i pension vid årsskiftet. Kristuskyrkan i Helsingfors är hans hemförsamling. Här har han arbetat som församlingspastor i många år.

Tufft för protestanter

RYSSLAND. Rysk nationell identitet går hand i hand med ortodox tro och den ortodoxa kyrkan. Det är en av orsakerna till att protestanter betraktas med stor misstänksamhet av det ryska samhället, säger biskop emeritus Hans Växby.

TEXT OCH FOTO: **TOMAS VON MARTENS**

Relationen mellan det ryska samhället och de protestantiska frikyrkorna i Ryssland och Centralasien är spänd. Orsakerna är både historiska, kulturella och politiska, säger **Hans Växby** som vid årsskiftet gick i pension från tjänsten som biskop för Metodistkyrkan i Eurasien. Området omfattar Ryssland, Vitryssland, Ukraina, Moldavien och de centralasiatiska länderna.

– De största problemen och motståndet mot protestantisk kristen tro kommer från lokala myndigheter och makthavare. Ett direkt motstånd från den ortodoxa kyrkan är mycket sällsynt även om man kan stöta på det ibland, säger Hans Växby.

Omen myndighet hittar det minsta lilla fel när det gäller officiella formaliteter så kan det leda exempelvis till att man förbjuder all verksamhet i en församling.

”Är du rysk så är du också ortodox, så tänker ryssarna. Annars är du inte en god ryss. Frågar man folk på gatan så säger de alla att de är ortodoxa.”
Hans Växby

– En församling hade på nätet beskrivit en framtidsvision om en egen missionskola. Möjligen ville man synliggöra sin framtidstro för att samla in medel. När myndigheterna hittade webbsidan ledde det till att man förbjöd församlingen att bedriva sin söndagsskola för att det inte fanns ett officiellt tillstånd för utbildning, berättar Växby.

Det fanns en risk för att myndigheternas beslut att stänga söndagsskolan kunde utnyttjas som ett juridiskt prejudikat. Tusentals söndagsskolor runt om i landet var i fara.

– I det här fallet gjorde vi en gemensam insats med andra frikyrkor och anlätade en juridisk byrå som är specialiserad på den här typen av problem. Beslutet att stänga söndagsskolan kunde upphävas och därmed också faran för att myndigheterna skulle stänga fler, säger Växby.

Metodistkyrkans relation till den ortodoxa kyrkan är obefintlig.

– Vi är inkräntare per definition. Den ortodoxa kyrkan håller på sin kanoniska rätt som den enda sanna företrädaren för kristen tro och officiell religion överallt där ryssar bor.

Det här är ett gammalt synsätt. Exempelvis under det trettioåriga kriget förutspådde man att regenten i varje självständig stat bestämde vilken typ av kristendom som skulle vara landets officiella tro.

– Vi kan tycka att det är konstigt men

det är inte så väldigt länge sedan det här gällde även i de nordiska länderna. I Sverige blev det möjligt att utträda ur Svenska Kyrkan först år 1951.

Så här är det ännu på många håll i världen, inte bara i Ryssland, menar Växby.

Rysk identitet är ortodox

– Är du rysk så är du också ortodox, så tänker ryssarna. Annars är du inte en god ryss. Frågar man folk på gatan så säger de alla att de är ortodoxa. Att vara ortodox är en fråga om rysk identitet helt enkelt. Den ortodoxa tron är ofta också kopplad till nationalism. Men inte heller det här är unikt för Ryssland utan samma fenomen går igen i många länder. Det ska man komma ihåg när man förfäras sig över Ryssland, säger Växby.

Det här är en av orsakerna till att protestantisk kristendom betraktas med stor misstänksamhet i Ryssland. Det finns ett lagligt skydd för frikyrkornas verksamhet men den vanliga församlingsmedlemmen upplever inte att hennes tro är skyddad.

– Officiellt finns religionsfrihet men i praktiken är det skralt med den saken. Är du född muslim eller buddhist är det okej, men att byta tro, kyrka eller bil- da nya samfund kan ställa till problem.

Rätt så nyligen kunde vi läsa i nyheterna att regimen i Ryssland igen har infört nya restriktioner mot alla former av utländsk påverkan och inblandning i Rysslands interna angelägenheter. Räknas de protestantiska kyrkornas verksamhet som utländsk inblandning?

– Vi fanns faktiskt med på listorna över organisationer som behöver kontrolleras extra noggrant. Men med hjälp av juridisk expertis har de protestantiska frikyrkorna tagits bort från dessa listor, säger Växby.

Solidariteten mellan de protestantiska kyrkorna i Ryssland har blivit bättre un-

der den tid som Växby arbetat i landet. – Men i övrigt har klimatet och inställningen till oss frikyrkor och protestanter blivit mycket tuffare nu än för åtta år sedan då jag flyttade dit.

De fyra största frikyrkorna i landet är baptisterna, pingstkyrkor som företräds av två olika rörelser och adventisterna.

– De fyra största har hundratusentals medlemmar. Mindre frikyrkor som metodistkyrkan har tiotusentals medlemmar. Den största karismatiska församlingen i Moskva har ungefär tre tusen medlemmar.

Den största utmaningen för kyrkan i Ryssland är densamma som i Finland och i hela världen.

– Att kommunicera budskapet om Jesus Kristus till människor i vår tid. Jag träffade en afroamerikansk pastor som använde en rap-version av trosbekännelsen. Han visste vad han gjorde! Vi bryter inte mot vårt uppdrag om vi överger gamla gudstjänstordningar eller bibliska termer. Men om vi inte kan berätta om Jesus för okyrkliga fyrtioåringar och livssökande tonåringar så att de berörs så har vi missat det viktigaste med evangeliet, säger Växby.

RELIGIONSFAKTA OM RYSSLAND

- **Den ortodoxa kyrkan** dominerar i landet och utgör en slags nationalkyrka knuten till kulturarvet.
- **Det finns** en del ”gammaltroende” som står i konflikt med den ortodoxa kyrkan sedan 1600-talet.
- **I Sibirien** finns drygt 1 miljon katoliker.
- **De protestantiska** samfunden har bortåt 1,5 miljoner medlemmar runt om i landet.
- **Källa:** Utrikespolitiska Institutet (Sverige).

TOMI TORNBORG och telefonen som också är hans kalender. FOTO: ANNE-MARI TORNBORG.

Kalendern flyttar till mobilen

KALENDER. År 2013 har bara börjat men kyrkoherdarna har redan många anteckningar i sina kalendrar. Men kör de med papper eller elektroniskt i år?

TEXT: SOFIA TORVALDS

– Elektroniskt, svarar kyrkoherde **Tomi Tornberg** i Malax. Han började använda elektronisk kalender för tre–fyra år sedan men lämnade papperskalendern helt bara för ett år sedan.

– Det var när församlingen tog i bruk bokningsprogrammet Katrina. Det fungerar bättre att synka min kalender med de andras nu.

Förr körde han dubbelt och hade både elektronisk kalender och papperskalender, men nu finns allt bara på telefonen och datorn.

Och hur blir det med de privata anteckningarna då, sådant som gäller familjen?

– Det är möjligt att anteckna en del grejer som

privata, men jag brukar faktiskt göra så att jag skriver precis allt i den elektroniska kalendern. Om kollegerna ser till exempel att jag just då är upptagen med barnens gymnastik så vet de att jag svarar om jag kan.

Av dem som jobbar i Malax församling använder nästan alla Katrina.

– Men många kör med dubbla system, både elektronisk kalender och papper. Jag tror jag är den enda som helt övergett pappret.

Tornberg tycker att det bästa med den elektroniska kalendern är att han genast kan svara på förfrågningar om när han kan äta sig ett uppdrag, han behöver inte kolla upp saken och ringa upp senare.

”Jag tror jag är den enda som helt övergett pappret.”

Tomi Tornberg om kalendrar i Malax församling.

– All information finns ju på samma ställe.

Papper i Pörtom

Ulf Sundqvist som är tf kyrkoherde i Pörtom kör med papperskalender.

– Jag skulle gärna använda ett elektroniskt bokningsprogram också, men jag tror att jag ändå skulle ha papperskalender vid sidan om.

Han vet att många församlingar använder elektroniska bokningsprogram, men i Närpes prosteri har det inte slagit igenom än.

– Här är det papper som dominerar.

Lovisaherden **Karl af Hällström** använder både elektronisk kalender och papperskalender.

– Jag har mer och mer gått över till den elektroniska. Min papperskalender använder jag för att göra anteckningar till exempel inför förrättningar.

Också Lovisa svenska församling använder bokningsprogrammet Katrina. af Hällström för in sina privata anteckningar via telefonen.

– Då kan kollegerna se att jag är upptagen, men att det är något privat. När jag ska pricka in program tittar jag alltid i min elektroniska kalender först.

Elektronisk koordinering

Esseherden **Kaj Granlund** var alterneringsledig i ett år och satsade då en del tid på att presentera och hålla kurser i bokningssystemet Katrina. Han säger att långt över hälften av församlingarna i Borgå stift – alla utom de riktigt små – kör med något slags elektroniskt boknings- och kalendersystem.

– Speciellt då församlingar sammanslås har det varit behändigt att inte behöva koordinera flera papperskalendrar. Också när två präster delar på en tjänst fungerar det bäst att ha det elektroniskt.

Men alla församlingar köper inte telefoner till sina anställda.

– För att kunna ha enbart elektronisk kalender måste man ha råd med en smarttelefon. Det har inte alla.

VÅGA FRÅGA

Ta vara på processen

JAN-ERIK ”NANNE” NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Min man och jag har gått i familjeterapi en längre tid. Jag tycker att vi ännu har mycket kvar att bearbeta och prata om. Min man skulle helst avsluta vår terapi och tycker att allting är ganska bra som det är. Situationen är ganska låst just nu fast våra tidigare möten med familjeterapeuten varit givande och viktiga för oss båda. Hur kan vi gå vidare i den här svåra situationen?

DU BESKRIVER en situation som ofta uppstår när ett par eller en familj som har gått i terapi börjar må bättre. Då finns det igen utrymme att lyfta fram de personliga olikheterna och behoven, och det som kanske varit grundsvårigheten i relationen kommer i dagen. Så tolkar jag er situation. Ni har kommit till en tröskel där ni antingen kan halka tillbaka i gamla sätt att ”komma överens” eller ta ett steg framåt in i en ny slags dialog.

Den handlar inte om att terapin gett er ett problem till, utan om att den gett er styrka att ta itu med det centrala målet med kommunikationen: att lära er att komma överens och hantera de egna behoven och partners behov med respekt. Och det är det som är den livslånga, dagliga utmaningen när vi lever tillsammans. Alltför lätt tar vi en genväg och ”kör över” den andra eller förnekar våra egna behov. På det sättet går konflikten i baklås. Båda sätten att agera grundar sig på att vi egentligen är konfliktradda, vi blundar för det faktum att bådas behov kan vara berättigade.

JAG TYCKER ni ska ta upp den här konflikten med er familjeterapeut nästa gång. Inte för att be terapeuten vara domare er emellan, utan för att hon kanske kan hjälpa er att förstå varandras behov och visa varandra respekt. Respekt är inte bara en diffus känsla, det är att känna igen och erkänna den andras behov. Vi använder både vår tanke, vår känsla och vår vilja när vi visar respekt. Respekt kan vara att våga vara i, och uppleva, konflikten. Det är ju då vi ser varandra tydligt. Det är då tväsamhet uppstår.

Jag tänker mig att det kan finnas sunda och realistiska orsaker både att avsluta och fortsätta den terapeutiska kontakten. Det viktiga är inte vilket beslut ni kommer till utan på vilket sätt beslutet tas. Rent praktiskt kan ni också komma överens om att ta en paus och träffas först om en tid, för utvärdering. Hur ni tar beslutet är avgörande för själva parrelationen, att lära känna sig själv och den andra.

VI TÄNKER oss ofta parrelationen som en struktur. Men lika gärna kan man tänka sig parrelationen som en process. Gott bröd bakas inte bara av att vi blandar rätt ingredienser, det måste också få jäsa och gräddas i rätt temperatur. Ta god tid på er, låt den här frågeställningen ni har vara en sådan jäsningsprocess, ta vara på den. Ge den den värme och den ro den behöver. Så bakas ett välsmakande bröd som fyller huset med sin doft.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN TOMAS VON MARTENS

Kyrkobadsmetoden

Språkbad av olika slag har etablerat sig som en fungerande pedagogisk metod

för inläring av ett nytt språk. Den här metoden kunde bra utnyttjas också för att lära ut ett unikt

språk som är på väg att dö ut. Jag tänker på kristet och kyrkligt språkbruk.

I dag har det sekulära vardagsspråket tagit helt överhanden och de kristna språket och orden anses uttrycka en svunnen verklighetsuppfattning som i dag blir alltmer hem-

lös. Men det hela handlar om ett ödesdigert missförstånd.

Det sekulära ordens dominans i vår kultur har lett till tron att inget annat finns än det som det sekulära språket och orden beskriver. Det sekulära orden fångat oss i sin egen be-

gränsade verklighetsbeskrivning. Det som vi inte har ord för, det är inte heller verkligt, tror vi.

Men det handlar alltså om att vi förlorat de kristna orden och språk som är ämnat just för att beskriva Landet Bortom. Det är bara det här rika och mångty-

diga språket som kan öppna våra sinnen för den andliga dimensionen av verkligheten.

Om du vill vidga din verklighetsuppfattning så att den omfattar HELA verkligheten så måste du snarast börja bada i kyrkligt och kristet språkbruk. Det gör

du genom bibelläsning, genom att delta regelbundet i gudstjänster och i din församlings olika verksamheter. Allting finns redan där, helt färdigt för dig och mig. Det enda som behövs är att vi tar oss till de här givande badställena med levande vatten.

Nyårsönsknings: ett nytt

HEMLÖSHET. Hur gör man när man blir utsparkad hemifrån som tonåring och tvingas klara sig själv? Hur överlever man drogerna, våldet och kylan då man bor på gatan? KP har träffat två hemlösa män som berättar sina livshistorier.

TEXT OCH FOTO: JOHAN MYRSKOG

– Det började då jag var tio år, berättar Mikko.

– Jag började sniffa lim och använda droger. Jag stod inte ut med inkomstskillnaderna. Alla fick sina kläder och saker från Stockmann medan jag själv fick allting från loppis. Det ledde till att jag blev något av en clown bland de andra barnen och det började gå utför med mig.

Jag träffar Mikko på Vepa på Vasagatan i Helsingfors. Dagligen besöker

”Livet kommer aldrig att vara okej förrän det vara nykter. Mer än så har jag inte att säga om framtiden.”

Mikko

kring 30 personer Vepa för att få ett varmt mål mat, värme och socialt umgänge. De flesta är bostadslösa.

Stämningen är dämpad men man anar att de som är här känner varandra och känner sig hemma här fastän det inte sägs så mycket.

Offer för droger och våld

Mikko är 40 år och har precis fått en ny bostad. Som sextonåring tvingades han börja betala hyra åt sina föräldrar och som nittonåring blev han utsparkad hemifrån. Sin första lägenhet fick han inte behålla länge – amfeta-

minanvändandet blev för intensivt.

– Jag blev utsparkad därifrån och sedan följde en tid av överlevnad. Jag har sovit i källare och trappuppgångar. Man lär sig hur man ska klara sig.

Risto är omkring 50 år. Han har nyligen fått en lägenhet i samma hus som Mikko. Också han blev utkastad hemifrån som tonåring.

– Jag slog pappa för att han slog mamma, berättar han. Jag behövde bara bli tillräckligt stark för att göra det men efter den händelsen var jag inte längre välkommen hemma.

Risto flydde till ökända Christiania i Köpenhamn och rökte sig slut på hasch. Han är både blandmissbrukare och alkoholist och har varit inblandad i stölder – men han menar att livet varit värre förut. Han går inte in på detaljer men säger att saker och ting är i ordning nu.

– Livet är okej nu. Eller så bra det nu kan bli, säger han utan någon större övertygelse i rösten.

Fängelse

Mikko kom ut från fängelset förra våren. Han har suttit inne i sex och ett halvt år för grovt rån och andra brott. Hur länge han suttit i fängelse under hela sitt liv vet han inte.

– Första gången jag gjorde ett försök att råna en guldsmedsaffär var 1995 då Finland vann ishockey-VM för första gången, säger han. Det lyckades inte och jag åkte fast. Jag försökte med ett rehabiliteringsprogram för att undvika en fängelsedom men orkade inte genomföra det och i stället hamnade jag i fängelse.

Nu har Mikko rena händer för första gången på många år. Den onda cirkeln har varat i sjutton år.

– Jag har varit hemlös sedan 2003 förutom då jag satt i fängelse. Men nu har jag fått en lägenhet.

Livet på gatan

Att bo på gatan är inte en dans på rosor. Det gäller att överleva. Både Mikko och Risto har varit med om våld.

– Jag bröt foten en gång när jag blev slagen med ett bollträ, berättar Mikko. Jag råkade bara sova på fel plats vid fel tidpunkt.

Också tvister med ordningsvakter är något de ofta varit med om.

– Vakter kan vara så våldsamma. En gång då jag redan var i polisgreppskrek jag i frustration åt vakten att vrida hårdare, säger Risto. Det gjorde han förstås och det resulterade i att min hand-

◀ **PÅ CENTRET** kan hemlösa komma in och få ett gratis mål mat, en kopp kaffe och socialt umgänge. Ingen är för illa därän för att platsa in.

◀ **RISTO OCH** Mikko (nedre bilden) har båda haft en tuff uppväxt. De har levt flera år på gatan och i fängelse men försöker nu få ordning på sina liv.

▼ **CENTRET LIGGER** på Vasagatan i Sörnäs i Helsingfors och besöks dagligen av cirka 30 personer.

liv

led bröts. Det gjorde fruktansvärt ont.

Förutom våldet är vardagen en ständigt kamp för mat, sovplats och ofta även rusmedel. På gatan bor de som har förlorat allt. Alkoholen lindrar sorgen och upplevs som en räddare i nöden. Hemlösa tvingas till snatteri eftersom det är deras enda chans att få tag på alkohol.

Både Mikko och Risto medger att en fängelsedom kan vara en lättnad.

– Ingen vill i fängelse, säger Risto. Men är det kallt på vintern är det trots allt mycket skönare där än att sitta ute och huttra.

Alkohol leder till gräl

På gatan rör sig de hemlösa med andra i samma livssituation.

Mikko försöker alltid hitta lugnt sällskap, personer som inte söker gräl, men han konstaterar att alkoholen gör sitt.

– Blir människor tillräckligt trötta i kombination med att de dricker sprit så kan de bli oerhört våldsamma. Det finns alltid något i dem som törstar efter hämnd och ibland måste de bara få utlopp för sin aggression fast offret inte har gjort dem nånting alls.

– Ofta ligger det förtal, smågräl och

struntprat bakom det som händer, inflikar Risto.

– En annan typisk situation är om en kvinna säger att hon blivit slagen, säger Mikko. Då ska alltid någon som tror sig vara en riddare på en vit springare ge sig på förövaren och slå av hjärtats lust.

Varken Risto eller Mikko har någon klar uppfattning om hur kvinnor som bor på gatan har det.

– Svårt att säga då man inte är kvinna, får de ur sig och brister i skratt.

– Men kvinnor söker sig ofta till sådana grupper där de känner sig skyddade. Eller åtminstone mer skyddade än på andra ställen, tror Mikko.

Samhällets ansvar

Mikko är inte alls nöjd med hur samhället har skött bostadspolitiken.

– Nog har väl något hänt men inte banne mig är saken avklarad.

– Jag kommer ihåg en kväll hur jag som sextonåring sprang omkring i de rika kvarteren. Det ösregnade och i min frustration skrek jag att ni är skyldiga att ta hand om mig. Jag kan väl inte tvingas att gå omkring på gatorna då jag bara är sexton år. Sätt mig i så fall i ett skolhem eller något. Men ingens fanns det rum för mig.

Framtiden

Risto och Mikko måste småningom bege sig vidare eftersom centret stänger klockan två. Mikko ska dessutom få nycklarna till sin lägenhet i dag och är ivrig att få komma iväg. Jag frågar dem hur de ser på sin framtid.

– Det blir nog helt bra, nöjer sig Risto med att svara. Jag har blivit uppmanad att gå på rehabilitering, men ja, jag vet inte.

Mikko vill vända ett nytt blad.

– Jag hoppas att jag skulle få rum att tänka i min nya bostad, säger han. Jag känner att jag skulle behöva det. Min flickvän dog för ett år sedan och det är en av orsakerna till att jag nästan supit ihjäl mig det här senaste året. Men det känns inte fiffigt längre.

– Du tänker fortfarande på det, säger Risto åt honom. Du måste möta det svåra och se det i vitögat.

Förutom de emotionella sorgerna känner Mikko också att hans kropp inte klarar av att ta emot mera droger.

– Nyligen sa min kropp stopp. Den orkar inte med mer, säger han. Jag hoppas kunna få behandling för leverskador och hepatit som drogerna och alkoholen orsakat mig och småningom hitta ett innehåll i det här livet.

”En kväll sprang jag omkring i de rika kvarteren. Det ösregnade och i min frustration skrek jag att ni är skyldiga att ta hand om mig. Jag kan väl inte tvingas att gå omkring på gatorna då jag bara är sexton år.”
Mikko

Risto säger rakt ut vad problemet är.

– Vi försöker dämpa smärtan med olika rusmedel men det fungerar inte.

Mikko funderar en stund och sammanfattar frågan.

– Framtiden? Livet kommer aldrig att vara okej så länge det inte känns okej att vara nykter. Mer än så har jag inte att säga om framtiden.

Mikko heter egentligen något annat.

VEPA

• **Vepa** – Vertaistoiminnan ja vapaaehtoistyön keskus i Helsingfors är ett utrymme för hemlösa dit de kan komma för ett varmt mål mat, en kopp kaffe eller bara för att vila sig en stund i värmen.

• **Dagligen besöker** cirka 30 personer stället som håller öppet mellan 7 och 14 måndag till fredag.

• **Vepa upprätthålls** av frivilliga som jobbar för organisationen Vailla vakinaista asuntoa som i sin tur arbetar för att hemlösa människor ska hitta en bostad.

VOLONTÄRARBETE. Intresset för seniorvolontärskap i u-länder ökar. Trots att frivilligarbetare i regel ännu är unga kan högre ålder vara en fördel, konstaterar man inom den norska Misjonsalliansen.

Sökes: Pigga pensionärer

TEXT: MÅRTEN WALLEDAHL

Sömndruckna men med iver i blicken hoppar de sju norska volontärerna in i terrängbilarna vid normännens högberg, Casa Alianza i La Paz. De är alla i 20-årsåldern och har satsat tid och pengar på att komma till Bolivias hjärta för att göra en insats för lokalbefolkningen. I dag ska de bekanta sig med landsbyggsprojekt. En del jobbar annars med utbildning, andra med sysselsättning för föräldralösa eller sjuka barn. På väg från huvudstaden till småstaden Sorata diskuterar ungdomarna klarsynt landskapet, livsvillkoren och lokalverkligheten. Den slingrande berg- och dalvägen ner från den andinska högplatån är det enda som påminner om den norska verkligheten. Men efter några veckor i Sydamerikas fattigaste land är det få saker som avskräcker de rätt nyanlända volontärerna. De drivs av äventyrslust och viljan att hjälpa.

Att avvara några månader för frivilligarbete har länge varit populärt bland unga i behov av ett mellanår. De flesta av tjejerna i 20-årsåldern som är med på turen har ett avbräck i studierna eller planerar framtiden. Men också allt

fler seniorer drar ut på äventyr när kalendarern och plånboken tillåter det. När man jobbar som volontär i ett utvecklingsland kan åldern vara ett stort plus.

Naturvetenskaperna är grunden

Undermålig utbildning hindrar u-länderna från att utvecklas. Men efter ett yrkesverksamt lärarliv har man mycket att bidra med. De här tankarna fick **Thor Sverre Brustad** att ta sig ut i världen – som volontär. Och pensionär. Även om det råder brist på många slags yrkeskunskaper i tredje världen måste man börja någonstans. Därför väljer den pensionerade naturvetenskapslektorn att göra en insats för utbildningen i Sydamerika. Det här är Brustads andra period i Bolivia – och hans tredje insats som u-landslärare.

– Jag kände ett behov att göra något. Jag var varken klar eller trött då jag pensionerades 2009, säger Brustad.

Han hörde om Misjonsalliansen på radio och anmälde sig som volontär på kontoret i Oslo.

– För dem var min ålder inget hinder. Åldern fick vara mitt problem, inte deras, säger han självironiskt.

När han gjorde volontärdebut som 64-åring var han organisationens ge-

nom tiderna näst äldsta medarbetare. Nu, tre år senare, är han den äldsta.

– Jag måste ju återvända för att slå rekordet.

Hans första insats var att jobba som lärarassistent i den fattiga storstaden El Alto utanför La Paz. Fastän erfarenheten var lärarrik upplevde Brustad ett tillkortakommande.

– Det kändes okvalificerat att fungera som assistent åt en lärare som inte själv kunde sin sak. Men samtidigt är det inte meningen att vi ska handha utbildningen, bara utgöra stöd för undervisningen.

Då märkte Brustad att det finns ett behov av duktiga lärare, speciellt i länder där undervisningen utgör Achilleshälen. Men först lockade något helt annat. Han gjorde en frivilliginsats inom skogsbruket på Galápagosöarna utanför Ecuadors kust, och fortsatte därefter av bara farten som engelskalärare i Ecuador.

Nu axlar han sitt fjärde uppdrag. Han har återvänt till Bolivia för en mera grundläggande insats: att undervisa blivande naturvetenskapslärare.

– Naturvetenskaperna ligger till grund för att utveckla industri och handel – och det behövs här, svarar han på

”Jag kände ett behov att göra något. Jag var varken klar eller trött då jag pensionerades 2009.”

Thor Sverre Brustad

frågan om de mest nödvändiga skolämnena här.

Thor Sverre Brustad påminner både sig själv och lokalbefolkningen om att Norge också varit ett fattigt land som lyckats höja sin levnadsstandard.

– Det sporrar mig i mitt uppdrag här. Det är möjligt att utveckla ett land.

Brustad hoppas att hans erfarenheter och utanförperspektiv kan öka förstärkelsen för relevant och begriplig undervisning. Han får medhåll av **Camilla Guddal** som är norsk koordinator för Misjonsalliansen i Bolivia. Yrkeskunskaper behöver läras ut av erfarna personer.

Stora förväntningar

I Bolivia behövs draghjälp på alla fronter. Misjonsalliansen jobbar förutom inom utbildningsväsendet också inom kyrklig verksamhet, lantbruk och hälsövård. Inom organisationen ser man att lokal initiativförmåga finns, bara uppbackningen görs rätt.

Camilla Guddal har goda erfarenheter med de totalt norska volontärer som årligen kommer hit. Men en del unga nyanlända har ibland för stora förväntningar på resultatet.

– Många känner att de inte åstadkommit så mycket som de väntat sig.

◀ **UNDERVISNINGSMETODERNA** ÄR föräldrade och eleverna är rädda att visa vad de kan. Det ville Thor Sverre Brustad ändra på med sin undervisning på UE Canada i El Alto år 2010. Nu fortsätter han projektet med lärarstuderande.

FOTO: JAN HALVARD EDVARDSEN

▼ **EL ALTO** är Sydamerikas snabbast växande stad, med många utbildade. Saknas utbildning saknas utveckling, säger Thor Sverre Brustad om sitt läraruppdrag i Bolivia.

FOTO: MÅRTEN WALLEND AHL

◀ **UNDER PROJEKTBSÖK** i Sorata bekantar sig volontärerna med det praktiska arbetet. Även unga volontärer har stor behållning av sin utlandserfarenhet.

◀ **VI TAR** emot alla sökande. De som tar sig till Bolivia är seriösa volontärer, säger Camilla Guddal på Casa Alianza, där volontärerna bor.

FOTO: MÅRTEN WALLEND AHL

Men jag intygar att deras blotta närvaro, till exempel i skolorna, betyder mycket och breddar lokalbefolkningens syn på världen.

Under besöket vid Misjonsalliansens projekt i regionen bekantar vi oss med hur verkligheten kan förändras genom hjälparbetet. Till exempel i den ena bergsbyn i Sorata-området är ortsborna nu sysselsatta med både djurhållning och odlingar. Dessutom finns där nu en fungerande skola tack vare Misjonsalliansen. Verkligheten är tuff i glesbygden och därför har det varit svårt för volontärerna att jobba konkret ute på fältet i periferin. Volontärerna jobbar mest i huvudstaden.

Åldern ett plus

Rätt många organisationer välkomnar numera seniorer som frivilligarbetare. Guddals erfarenhet är att vuxna volontärer tas på större allvar. Framför allt behövs hjälp inom hälsovård och skolväsendet – men även kunnande inom byggnadsteknik och infrastruktur är eftertraktat.

– Men det är lika viktigt att ha livserfarenhet. Jobbar man på barnhem har man mer rutin om man själv har barn, säger Guddal.

”Det är lika viktigt att ha livserfarenhet. Jobbar man på barnhem har man mer rutin om man själv har barn.”

Camilla Guddal

Men ungdomar finner sig snabbare till rätta, lär sig språket och hittar sina sammanhang. Så erfarenheterna är givetvis berikande för vem som helst.

– Idealet är sökanden med en utbildning som behövs här, säger Guddal.

Ibland är det svårt att hitta meningsfulla uppdrag, sådana där volontärerna inte ges hela ansvaret. Dessutom är det önskvärt att medarbetarna delar organisationens kristna värderingar.

Volontärerna **Elise Bakke** och **Andrea Dannemark** jobbar med informationsarbete inom Misjonsalliansen. De räknar med att internationella erfarenheter är meriterande för jobb inom media- eller informationsbranschen. Men de medger att behållningen kunde bli större med en gedigen karriär i bagaget.

Åker ni på nytt som pensionärer?

– Ja, man hoppas ju att detta inte är sista möjligheten, säger flickorna som snart återvänder till studierna i Norge. **Vem har störst behållning av insatserna – de lokala eller volontärerna?**
– Volontärerna! De lär sig ett nytt språk och en ny kultur samtidigt som de får nya erfarenheter. Och visst behövs också deras insats. Spåren de lämnar är ovärderliga för de lokala, säger Camilla Guddal.

Thor Sverre Brustad vill inte över-skatta sin insats. Han är glad för möjligheten att hjälpa ett folk i behov av stöd, samtidigt har han fått uppleva mycket.

– Tänk att folk klarar sig med så här lite. Ändå ser jag att bolivianerna önskar ett bättre liv. Men vårt konsumtionssamhälle är helt överdrivet, slår han fast.

Pensionärer eftertraktade

I hela Norden ser man ett ökat jobbtresse bland pensionärer. I Sverige har tiotusentals seniorer anmält intresse för arbete i inhoppargrupper. Intresset för frivilliginsatser ökar också. I Finland finns flera organisationer som rekryterar och utbildar volontärer – också seniorer. En av dem är Kristliga folkhögskolan i Nykarleby.

Den första utexaminerade kullen volontärarbetare åker till Nicaragua från februari till april i år. De fjorton studerandena har läst spanska och studerat latinamerikansk kultur. Tf. rektor **Görel Ahlnäs** har positiva erfarenheter av kursen. Folkhögskolorna söker nya nischer och volontärutbildning har blivit en. Tack vare utbildningen anländer volontärerna till sina uppdrag med grundkunskaper i både språk och kultur.

– Vi fortsätter med samma koncept nästa år. Vi har en nicaraguansk lärare som lyckats inspirera studenterna. Ingen har avbrutit utan alla har tyckt att det varit intressant, konstaterar Ahlnäs.

Till mitten av maj kan man ansöka om studieplats för nästa års kurs. Folkhögskolan riktar sig också till nyblivna pensionärer – de har redan utgjort en del av studentunderlaget.

En fördel för pensionärerna är att de inte alltid har lika ont om pengar som ungdomarna. Just ekonomin satte stopp för Thor Sverre Brustads frivilliginsatser som ung, men nu finns inga hinder.

– Min son undrade hur jag kan betala för att jobba och jag svarade att det är hans arv som går åt, säger han och skrattar.

Annars har ingen i hans omgivning förvånats över hans volontärprojekt.

– Frun och vännerna är vana vid att jag gör konstiga saker, så de är helt införstådda.

Och andra seniorer kan göra lika-dant, tycker Brustad.

– Alla som har något att ge får själva ut mycket av det här – och man ser nog på det här mer nyanserat som äldre än man gör som 20-åring, funderar han.

PRESENTATION

Vacker, mörk tröst

Det har varit en lång väntan på en diktsamling av **Tua Forsström**. Sångerna utkom år 2006, i november 2012 kom den färskaste samlingen *En kväll i oktober rodde jag ut på sjön* (Schildts & Söderströms).

Det är en fin samling, mörk, vacker och full av tröst liksom omslaget av **Anders Carpelan**. När jag läser Forsström inbillar jag mig att jag hittar något som jag trodde att bara jag visste om men plötsligt inser att delas av åtminstone någon annan.

Hon skriver om sjukdom och saknad på ett sätt som gör förlusterna hanterliga. "Någon kom gående i regnet och sade följ med / och jag släpper inte den handen"

Hon skriver insiktsfullt om sorg, om sorgens och saknadens faser. Om att också hängivenheten går sönder och blåser iväg.

"Vi tror att i morgon skall vara som idag: att ingen / kommer till skada" och lite senare "Vi förefaller kanske lugnare när vi blir gamla / men det är kaos som tilltar; vi glömmar"

Många av bilderna träffar mig nästan smärtsamt. Jag tänker mig (bara för att trösta mig kanske) att man inte kan vara alldeles ung för att kunna ta till sig texterna. Det handlar inte bara om nostalgi, det är egentligen inte nostalgiskt alls när Forsström skriver till exempel "ingen lyfter längre upp oss i sin famn och viskar "titta"". Det handlar om att räkna sina förluster, om att förundrat räkna sina förluster.

"Snart snöar det på vattnet, snön smälter / i vattnet, snart snöar det på holmarna och jag / minns hur det var att komma hem, någon / hade tagit hand om allt under tiden."

■ SOFIA TORVALDS

Tragisk social verklighet blev teater

TEATER. Författaren Markus Nummis roman beskriver hur tragisk och komplicerad verkligheten kan vara då det gäller barnskyddsfrågor. Boken har blivit en omtalad teaterpjäs. Absurda rapporter spelar en central roll i både boken och teaterpjäsen.

TEXT OCH FOTO: **TOMAS VON MARTENS**

Markus Nummi (f. 1959) roman *Karkkipäivä* var nominerad som kandidat för Finlandiapriset år 2010.

Nummi har studerat historia och då hör det till att man bekantar sig med olika slag av officiella dokument. Intresset för officiella dokument märks också i hans bok *Karkkipäivä*.

Socialjourens rapporter om sina kundkontakter spelar en central roll både i romanen och i teaterpjäsen med samma namn. För att romanen och rapporterna skulle bli så trovärdiga som möjligt intervjuade Nummi två socialarbetare och sin vän **Aino Kääriäinen** som disputerat med avhandlingen *Lastensuojelun sosiaalityö asiakirjoina* (Barnskyddets socialarbete i den officiella dokumenteringen).

– Det hela var ett märkligt sammanträffande. Jag hade redan börjat arbeta på den här berättelsen när jag blev bjuden till hennes disputation. Jag visste inte på förhand att hennes ämne var rapportering i barnskyddsärenden, berättar Nummi.

Han konsulterade Aino Kääriäinen i sitt romanarbete. Kääriäinen fick läsa och kommentera Nummis fiktiva barnskyddsrapporter och den fiktiva verklighetsbeskrivningen i romanen i flera omgångar.

– Det här blev ett fruktbart samarbete. Hon kommenterade genast om det var något i romanens händelser som inte kändes riktigt.

Rapporternas beskrivning av de tragiska omständigheterna i ett barnskyddsfall är mycket kortfattade och koncentrerade och samtidigt upprörande, säger Nummi.

– Min första reaktion var att jag inte vill läsa mera, men samtidigt gav det mig en impuls att skriva – att försöka föreställa mig vilken bakgrunden är.

Markus Nummis *Karkkipäivä* spelas just nu på KOM-teatteri i Helsingfors. Romanen har dramatiserats av **Anna Viitala** och regisserats av **Pekka Milonoff**.

– Processen med att förverkliga pjäsen tog ett och ett halvt år. Jag är nöjd och tycker att de lyckats med sin pjäs, säger Nummi.

Att be är som att andas

En av de fiktiva huvudkaraktärerna i både pjäsen och boken är **Paula Vaara**, en neurotisk karriärskvinna som missköter sin dotter. Hon talar till en videokamera och bandar alla sina tankar med den. Idén kom från ett annat projekt som Nummi hade med sin bror **Ilari Nummi** som är filmregissör.

– Min bror ville lära skådespelare hur man utvecklar en karaktär framför kameran. Jag skrev material för kursen och butiken blev en så pass viktig miljö att jag intervjuade flera handelsmän. Ur det här materialet föddes bokens fiktiva handelsman **Erkki Perä**.

Handelsmannen Erkki är en motpol till Paula som ger intryck av att inte alls kunna hantera sitt liv. Erkki är lugn, asketisk och lever ett liv i balans. Men i pjäsen och i boken möts de. Båda är ensamma. Paula talar med sin kamera och Erkki talar med Gud. Paula får veta att Erkki brukar be och hon undrar hur man gör. På det svarar Erkki att det är lite som att andas.

Nummi är glad över att man tog med karaktären Erkki också i pjäsen.

FÖRFATTAREN
MARKUS Nummi tycker att teateruppsättningen av hans bok blivit lyckad.

I **KOM-TEATTERIS** uppsättning av Markus Nummis *Karkkipäivä* möts två motpoler i karaktärerna handelsmannen Erkki Perä och Paula Vaara. Den religiöse Erkki spelas av Niko Saarela och Paula av Laura Malmivaara. FOTO AV FOTOKONSTNÄR NOORA GEAGEA.

Koskinen gör det igen

MUSIK

Ichtys – Give Him Glory

Körledare: Tomas Koskinen

Inspelning och mixning: Nordic Audio Labs, Martin Kantola

När jag var tio bevitnade jag mitt livs första gospelkonsert, och den gick av

stapel en sommarkväll på ett av de stora kristna finlandssvenska familjelägren. Av musiken minns jag ingenting, men den minnebild som etsat sig fast för alltid är den vilt viftande dirigenten. För mig framstod det som ett smärre mysterium att en och samma människa så hejdlöst kunde skutta omkring och ändå verka så cool.

Det är antagligen så att mitt minne förtäljer mera om en späda tioåringens för-

sta möte med gospelmusik än om **Tomas Koskinens** dirigentskap, men något säger minnet också om den glädje som helt uppenbart är närvarande när Koskinen gör musik. På skivan *Give Him Glory* leder han den ekumeniska österbottniska kören Ichtys genom elva låtar, med gospel och lovsång som röd tråd.

Kören klarar sig ungefär så bra man kan förvänta sig att amatörer i den här genren ska klara sig,

varken bättre eller sämre. Vill man lyssna till vokalmässigt fläckfri gospelmusik finns det gott om amerikanska och rikssvenska köror med betydligt fetare budget, men stämningen är det inget som helst fel på när Ichtys och Koskinen sjunger in på band. Jag vill se den som inte blir på gott humör av hundraåriga (!) **Harry Holttis** duett med gospelproffset **Mikael Svarvar** i psalmen *Bliv kvar hos mig*, i den sist-

nämndas lysande arrangemang.

Det är just låtarna på svenska (som utgör knappt hälften av materialet) som tilltalar mig mest, kanske för att texterna sitter bättre och helheten överlag känns mera behärskad.

Ett särskilt omnämnande ska de minst sagt engagerade basarna i *Ovan där ha*. Hur Koskinen viftar för att få dem att sjunga så kan jag bara föreställa mig.

■ CHRISTA MICKELSSON

– Han är den som får Paula att öppna sig och berätta vad som hänt.

Medan han skrev på romanen kom han med förklaringar till varför Paula var som hon var.

– Men sedan tog jag bort alla förklaringar. Jag vill inte förklara mina karaktärer och deras bakgrund för mycket. Det blir förenklingar av en komplicerad verklighet, säger Markus Nummi.

Farföräldrarna var missionärer

Markus Nummi debuterade som författare år 1994 med romanen *Kadonnut Pariisi* som gav honom J.H. Erkko-priset. Boken översattes till svenska och gavs ut av Bonniers med titeln *Det förlorade Paris*.

Markus Nummi talar flytande svenska under vårt intervjuamtal.

”Jag vill inte förklara mina karaktärer och deras bakgrund för mycket. Det blir förenklingar av en komplicerad verklighet.”

– Mina barn som går i svensk skola brukar skämmas för hur jag talar, säger han.

Nummis andra roman *Kiinalainen putarha* handlar om svenska missionärens arbete och liv i Kina.

– Jag hade läst Mannerheims dagböcker om hans forskningsresa genom Centralasien och hans möte med svenska missionärer.

– Missionärerna hade stora problem med att omvända muslimer. Min egen teori om varför det var så svårt är att kristendom och islam har mycket gemensamt. Det finns ingen orsak att byta en religion mot en annan som är så lika.

Den andra orsaken till att missionsämnet intresserade Nummi var att hans egna farföräldrar var mis-

siöner i Kina på 1920-talet.

– Men de missionerande bland kineser och det var inte lika svårt. Steget från kinesisk religion till kristendom är kanske lättare då den kinesiska religionens roll i samhället är annorlunda än kristendomens roll i ett kristet samhälle, tror Nummi.

Sin egen tro vill han ogärna tala om. Han vill inte sätta ord på den eller ge den en etikett. Hans egen far **Lassi Nummi** var poet och författare. Fadern satt med i den finska bibelöversättningskommissionen som författarmedlem.

– Min pappa kallade sig agnostiker, men har behandlat många religiösa teman i sina dikter.

Religion och kristendom har också intresserat Markus Nummi. När han studerade historia planerade han ett tag att göra en idéhistorisk studie om **Augustinus**.

– Jag tycker det är oerhört viktigt att vi har kunskap om vårt kristna kulturarv, säger han.

Livsråd av en biskop som lever på övertid

BOK

Livspuzzlet eller vad ska jag göra av resten av mitt liv?

Författare: Lennart Koskinen

Förlag: Storkamp Media 2012

Sidantal: 142 s.

När en nyligen pensionerad biskop skriver en bok över ämnet ”Vad ska jag göra av resten av mitt liv?”

tror man att det handlar om hur man efter pensioneringen ska fylla sitt liv med en meningsfull sysselsättning. Men så är det inte. Tidigare Visbybiskopen **Lennart Koskinen**, med rötter i Finland, tar sin utgångspunkt i en olycka som han råkade ut för som 40-åring på väg mot Spetsbergen i en segelbåt. En jätteväg kastade honom ur sittbrunnen. Han satt fast vid en livlina och lyckades centimeter för centimeter dra sig tillbaka till båten och upp i den. Sedan dess har han, som han säger, levat på övertid och frågat sig på allvar vad han ska göra av det extra liv han fick.

I sin analys av livspuzzlet som vi alla lägger rör han sig över ett brett spektrum. Bitarna han granskar är bland annat lycka, livskvalitet, pengar, tid, arbete, vänskap, kärlek, lidandet och döden. Han gör det med all den livserfarenhet och sakkunskap han har som forskare, författare, lärare och präst. Boken innehåller en mängd visdomsord och råd som kan göra våra liv mer meningsfulla. Existentialismen och inte minst **Sören Kirkegaard** har betytt mycket för honom.

Det finns många pärlor bland råden och aforismer-

na som på ett förtjänstfullt sätt lyfts fram i den intressanta lay-outen. Också bilderna i färg är väl valda och stimulerar till eftertanke. Jag noterade bland annat att Koskinen inte längre irriterar sig över dåliga predikningar. Som en guldgrävare fäster han sig inte vid gytthan och sanden – utan vid de guldkorn som faktiskt finns i alla predikningar. Det gäller bara att finna och ta vara på dem.

Hans reflektioner över vad myten står för och vad det är som skiljer människan från djuren är läsvärda. Alla människor tror på någonting och har en livsåskådning – också de som upphöjer vetenskapen till en sådan. Men vetenskapen kan bara svara på en del av de viktiga frågorna i livet. När det gäller helt centrala områden som etik, estetik, meningsupplevelse, lidande och död har den inga svar. Här måste vi söka dem på ett helt annat håll, nämligen i religionen.

Koskinen har gett sin bok titeln *Livspuzzlet*. Det är träffande med tanke på alla de delområden av livet han behandlar. Men när man lägger ett pussel är målet att man ska nå fram till en helhetsbild som är mer än de olika bitarna. Det kunde ha varit intressant att få veta mera om hur pusslets helhetsbild växer fram och vad som utmärker den, utöver de olika delarna. Men det är väl här som läsarens aktivitet kommer in. Var och en skapar sin egen bild och hurudan den blir kan man inte bestämma på förhand. Men man behöver anvisningar och råd – och dem ger Koskinen rikligt av.

■ GUSTAV BJÖRKSTRAND

LENNART KOSKINENS bok tar avstamp i en olycka han råkade ut för då han seglade till Spetsbergen som 40-åring. FOTO: ANDREAS ANDERSSON/KP-ARKIV.

Kyrkliga förlag fusioneras

FUSION. Förlagen Lasten Keskus och Kirjapaja fusioneras. Efter fusionen är Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy Finlands åttonde största förlag. Bägge förlagen ägs i huvudsak av organisationer som verkar inom ramen för Finlands evangelisk-lutherska kyrka.

Lasten Keskus nuvarande verkställande direktör **Juha-Pekka Heinonen** blir vd för

det nya förlaget.

– Vi kommer att skapa en gemensam framgångshistoria, säger Heinonen.

Det nya förlaget kommer fortsättningsvis att använda produktnamnen Lasten Keskus och Kirjapaja.

Till förlagets kändaste författare hör **Tommy Hellsten**, **Monica Vikström-Jokela**, **Anna-Mari Kaskinen** och **Jaakko Heinimäki**.

Åsa Larsson får bibelpris

UTMÄRKELSE. Deckarförfattaren **Åsa Larsson** tilldelas Svenska Bibelsällskapets Bibelpris 2012.

Bibelsällskapet motiverar sitt val med att Åsa Larsson på ett naturligt sätt placerar bibliska motiv och citat i sekulär deckargenre och speglar miljöer där Bibeln utgör en självklar grund för människors associationer.

Bibelpriset utdelas årligen

till en person som är verksam inom kultur, forskning, samhällsdebatt eller andaktsliv och som bidragit till att göra Bibeln känd och använd.

Tidigare pristagare är bland andra **Kerstin Ekman** (2004), **Anders Piltz** (2005) och **Ylva Eggehorn** (2006).

Larsson tar emot priset den 17 januari i Uppsala.

Stöd för produktioner om barn

PRODUKTIONSSTÖD. Kyrkans mediestiftelse har delat ut sammanlagt 234 000 euro i produktionsstöd till tretton olika produktioner.

Marko Kulmala fick 40 000 euro i stöd för projektet *Koulu kuntoon*, en tv-serie som undersöker hur man på ett konkret sätt kan påverka barns och ungdomars uppväxtmiljö.

Monica Vikström-Joke-

la fick 35 000 euro för projektet *Tommys supersoffa*. Det ska bli en dramakomedie som riktar sig till barn och handlar om att barn älskar sina familjer villkorlös.

Filmen *Dagmamman* som **Klaus Härö** skrivit manus till och regisserat fick 30 000 i produktionsstöd. Den handlar om en dagmamman som vill hitta tillbaka till ett gott äktenskap.

PSALMVÄVEN JANUARI

1	D	2	N	3	H	4	G	5	L	6	M	7	V		8	O	9	A	10	Y		11	F	12	K	13	Y	14	C	15	I						
16	U	17	R	18	X	19	F	20	K	21	N	22	S	23	C	24	M		25	Z	26	Y	27	O	28	P	29	S	30	T	31	B	32	C	33	I	
34	R	35	A			36	D	37	E	38	F	39	L	40	I	41	R	42	Y		43	A	44	J	45	C		46	P	47	O						
48	G	49	H	50	Z	51	R	52	T	53	X			54	B	55	P	56	E	57	V	58	G	59	K	60	B	61	J	62	O	63	S	64	N	65	A
66	V	67	R	68	X	69	I	70	O			71	Y	72	L			73	U	74	M	75	S	76	F	77	J	78	Z	79	R	80	B				
81	Y	82	S	83	G	84	O	85	R		▽	86	N	87	D	88	C	89	V	90	J	91	K	92	X	93	T	94	M	95	N			96	U		
97	Y	98	B	99	Z	100	R			101	S	102	M	103	K	104	F	105	O	106	L	107	A	108	H	109	X	110	I	111	V	112	B	113	O	114	R
115	U	116	P	117	Z			118	M	119	Y	120	E	121	O	122	C	123	Z			124	K	125	L	126	A	127	T	128	J	129	D		▽		

Konstruerat av ANN HUSMAN

A Har sin beteckning	107	9	35	65	43	126			
B Överlägga	60	54	112	80	98	31			
C Besitta	14	88	32	122	45	23			
D Klot	36	1	87	129					
E Pappersbåt?	56	120	37						
F Kung Lear	104	76	19	11	38				
G Snurrar	48	4	83	58					
H Ingår i krona	3	108	49						
I Slickar små	33	40	15	110	69				
J Bohem, tekniskt sett	77	61	128	44	90				
K Kvinnokrigare	12	20	59	124	91	103			
L Planet	72	125	106	39	5				
M Tankeväckande?	118	74	102	94	24	6			
N För avskildhet	21	95	2	64	86				
O Större militär enhet	121	62	27	105	8	113	84	70	47
P Lång kniv	46	116	28	55					
R Stresshormon	100	85	67	34	114	41	17	51	79
S "ängslad din maning jag sport. Orden, du viskar, skrämna"			82	75	22	63	101	29	
T Framförd	30	93	52	127					
U Muslimska minoritet	115	73	96	16					

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-Z. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutnfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A107, den andra A9 o.s.v. Den färdiga texten i rutnfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-Z bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra psalmväven är psalm 488, vers 4, som börjar med orden Se, en gåvoflod går fram. **Vinnare** i förra Psalmväven är: **Elisabet Granlund**, Munsala, **Ruth Rådman**, Oravais och **Marita Karlsson**, Kirjala. Grattis! Prשבöckerna kommer på posten.

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 29.1.2013. Märk kuvertet "Januari-psalmväv". Bland de rätt svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

som börjar med orden

Namn & adress:

VINN
BÖCKER!

V Årskurs	66	57	111	7	89			
X Behöver misstänkt	53	18	109	92	68			
Y Välbärgad	42	71	26	81	119	13	97	10
Z Gemensam	78	99	50	117	25	123		

UR EVANGELIET

”När kung Herodes hörde detta, blev han oroad, och hela Jerusalem med honom.”

Läs mera i Matt. 2:1-12

OM HELGEN

Nu firar vi den ”gamla julen”

Trettondagen är en äldre högtid än julen och hör till de äldsta högtiderna inom kristendomen. Redan på 200-talet firade man trettondagen, då som Jesu födelsefest. Därför kallas den ibland för den ”gamla julen”. I väst började kyrkorna fira trettondagen till minnet av berättelsen om de tre vise männen som kom för att hylla judarnas nyfödde konung.

Det andra temat för trettondagen är Jesu dop. I den österländska kristenheten firar kyrkorna fortfarande trettondagen med det här temat.

RUNT KNUTEN

Undrar du över något? Fråga prästen!

Ti 8.1. kl. 19: Karagruppern startar på Amigo i Oravais. Temat är ”Fråga prästen” och präster heter Ingemar Klemets.

Upplev en intressant och spännande resa till **ISRAEL OCH JORDANIEN**
28 april – 5 maj 2013
med Församlingsförbundet

Det finns ännu platser – kom med!
Anmäl dig till verksamhetsledare Kalle Sällström,
kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi,
050 3562 475

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
(09) 612 615 50,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Björn Sten 0400 012 390, bjorn.sten@kyrkpressen.fi
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi

BETRAKTELSEN ERIK VIKSTRÖM

ILLUSTRATION: AMANDA BIEBER

Tre kronor

DET HAR SAGTS att när tullindrivaren Matteus steg upp och lämnade allt för att följa Jesus tog han i alla fall en sak med sig: han satte sin penna i mantelfickan! Och med sitt utomordentliga komihåg och sin osedvanliga berättarförmåga kom han att ge oss världslitteraturens viktigaste och mest inflytelserika bok någonsin. En av hans odödliga berättelser lyssnar vi till på trettondagen, den om de vise männen. Knappast kunde Matteus själv ana att den reserapporten skulle komma att fånga folk i hela världen ännu 2000 år senare.

MATTEUS SÄTTER tummen på rätt ställe: det handlar om vem som ska vara kung och kräva lydnad i Israel och i världen. Därför var de vise männens ankomst obekvämt i Jerusalem – för Herodes, för överstepräster och för de skriftlärdade som alla utövade totalitär makt på olika sätt och därför inte hade rum för någon konkurrent. Ja, vem är kungen och vem är det vi ska ge vår yttersta lojalitet? Om den saken handlade också Paulus mission. Därför fick han och Silas fly hals över huvud från Thessalonike när mobben hade uppviglat med följande påstående: ”Dessa som har vållat oro i hela världen har nu kommit hit också... De bryter alla mot kejsarens förordningar och säger att det är en annan som är kung, en som heter Jesus.” I dag hade man på många ställen i vår värld skurit halsen av dem på fläcken i det politiska och religiösa raseriets namn!

MATTEUS HAR INTE satt spår bara i politiken och i religionen, han har sitt finger med också i idrotten. När svenska ishockeylandslaget med Tre kronor på bröstet med morsk och segerviss uppsyn skrinns in på arenan för att klå upp finnar, ryssar eller kanadensare vet de knappast att det är från Matteus berättelse som de har fått sina kronor. Men de tre kronorna i det svenska riksvapnet lär ha sitt ursprung just där. Fast Matteus tänkte förstas inte på världsherradömet ishockey. Han såg kungliga gestalter böja knä och bildligt talat lägga ner sina kronor för en världshärskare av annat slag, för Kungen med stort K.

Inför de tre kronorna kunde vi prova oss med tre frågor: Vem är det som i praktiken hittills har varit Kungen i mitt liv? Vad anser mina familjemedlemmar och mina närmaste att jag borde svara på den frågan? Och – sist men inte minst: Vad skulle det innebära rent praktiskt om jag från och med nu lät Jesus vara min kung?

Erik Vikström är resepredikant och tidigare biskop i Borgå stift.

#bönetwitter

”Allt vad jag äger lägger jag ner för dig, min konung. Det som inte kan ära dig avstår jag från.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 60:1-6

ANDRA LÄSNINGEN
Ef. 3:2-9

EVANGELIUM
Matt. 2:1-12

Trettondagen. Temat är ”Jesus, världens ljus”.

PSALMFÖRSLAG

45, 48, 50, 47, 222 (N), 31.

Psalmerna är valda av Tor Lindgård.

VECKANS PERSON

ERIK VIKSTRÖM

71 år, är född och uppvuxen i Kronoby. Bor som pensionär mitt i Borgå med utsikt över gamla stan och domkyrkan, men är långa perioder bosatt i fritidsbostaden i Kronoby.

Doktorerade 1974 med en avhandling om den kyrkliga 1700-talspietismens predikoteori. Efter de sju första präst-åren i Sibbo följde sex år i missionen, först som svensk sekreterare i FMS och sedan som lärare och prästutbildare i Makumira, Tanzania.

1983 blev han biskop i Borgå. Den andra arbetsperioden i Tanzania fick vänta till pensions-tiden. Numera betraktar sig Erik främst som resepredikant.

KALENDERN 4-10.1

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 6.1 kl. 12: Högmässa i domkyrkan, M Lindgård, biskop emeritus Erik Vikström, Tollander, Cornicines Borgoensis. I högmässan förrättas ett dop. Kollekt: Finska Missionssällskapet
To 10.1 kl. 9.30: Veckomässa i taizéstil i Lundagatans kapell, M Lindgård, Söderström

LAPTRÄSK
Sö 6, Trettondagen: kl 12 Mässa i kyrkan, TC, VT

LILJENDAL
Trettondagens gudstjänst: sö 6.1 kl 10 i Sävträsk kapell. TC/AJ.

LOVISA
Gudstjänst trettondag sö 6.1: kl. 12 i Lovisa kyrka, Blom, Kantola
Vi sjunger ut julen sö 6.1: kl. 15 i Valkom kyrka, Blom, Kantola, Kaustell
Samkristen förbönsväll må 7.1: kl 18 i Församlingsgården
Morgonkaffe to 10.1: kl 8.30 i Tikva

Ordets och bönsens kväll to 10.1: kl 18.30 i Lovisa kyrka, U-C Sjöman, af Hällström
Kyrkoherdeinstallation sö 13.1: kl. 12 i Lovisa kyrka, biskop Björn Vikström, af Hällström, Kantola m.fl.

PERNÄ
Trettondagens tvåspråkiga julfest för hela församlingen: sö 6.1 kl. 14.00 i kyrkan och Sockenstugan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen, församlingens körer, Östra Nylands Lucia, ”tiernapojat”, julgröt i Sockenstugan.
Baggnäs-Tervik diakonikrets: ti 8.1 kl. 13.00 hos Görel Selander, Ingegerd Juntunen.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Trettondagen Sö kl 12 mässa Katja Korpi, Anders Ekberg.
Musik på trettondagen: kl 18 kyrkokören, Östersundom sångkör, Sibbo sångbröder, Box sångkör. Andakt Magnus Riska. Fritt inträde.
Kvinnoveekend: på Nilsasgården 26-27.1. Anmälan till pastorsexp tfn 09-2391005 vard 9-12 senast 18.1.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fre 4.1
Kl.12: Veckolunch i Högbergssalen kl.12.15-13.30. Högbergsgatan 10E, vän 2.
Sö 6.1 Trettondagen
Kl.10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Ahonen, Djupsjöbacka, Enlund. Söndagslunch.
Kl.18: Carols i Johannes. Jul-

sånggudstjänst enligt englikansk tradition i Johanneskyrkan. Ray, Johannes kantor och församlingens körer.

Ti 8.1
Kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Pekka Suikkanen.
On 9.1
Kl.18: Kvällsmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Böckerman, Almqvist.
Nyhet: Från och med 1.1. håller Johanneskyrkan öppet vardagar kl.10-15. En kort middagsbön firas dagligen må-fre kl.12.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN: Åbohusv. 3
Sö 6.1 kl. 12: högm, Forsén lit, Rolf Steffansson pred, Forsman. Söndagsskola. Kyrkkaffe i missionens tecken.
Ti 8.1 kl. 18: föräldrträff för skriva 2013.
On 9.1 kl. 8.30-9: morgonmässa, Rönberg.
BOTBY KYRKA Stenportsv. 5
On. 9.1 kl. 19.00: startar motionsgymnastiken för damer och fortsätter varje vecka. Ledare är Veronica Renwall. Ingen avgift. Ingen förhandsanm.
KÖRERNA STARTAR V. 2

PETRUS
www.petrusforsamling.net
Sö 6.1:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs, Tegelstigen 6. Thylin, Bengt Bergman. Kyrkkaffe.
- kl. 10 Högmässa: i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Sandell, Hilli. Kyrkkaffe.
- kl. 15.30 Puls start: i Månsas kyrka, Skogsbäcksvägen 15. Puls är en ny slags gudstjänst som passar för alla! Söndagsskola för barnen och pizzamingel efteråt. Välkomna!

HELSINGFORS PROSTERI
Kampens kapells öppethållningstider:
Kampens kapell är öppet för möten mellan människor och stillhet vardagar klockan 7-20 och under veckoslut klockan 10-18.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour
Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 6.1. 11.30 Uhr: Epiphaniast-Gottesdienst mit Abendmahl im Deutschen Seniorenwohnheim (Röker)

INTERNATIONAL EVANGELICAL CHURCH
Sunday Service in English
10.00: Mellunmäki Parish Cen-

ter, address: Korvatunturintie 2, Helsinki
14.00: Christ Church, address: Apollonkatu 5, Helsinki
16.30: Espoo Cathedral Parish, address: Kirkkoranta 2, Espoo
Sunday School arranged. Join us for church coffee after the service!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässa på trettondagen, sö 6.1:

Esbo domkyrka kl. 12.15. Rönberg, alla kantorer. Välsignelse av nyanställda. Kyrkkaffe och kanslieföreståndare Kerstin Sundbergs avskedsfest i församlingsgården.
Eftis, familjeklubbar och dagklubbar: start efter jullovets fr.o.m. ti 8.1.

Ungdomskvällar: Sode, Sököv. 14, varje on kl. 17-20. 9.1 spelkväll, 16.1 frågesport.

Bekräftad – temakväll kring kristen fostran för konfirmandföräldrar: Köklax kapell, Handelsbacken 1, ti 15.1 kl. 18. Pastor Stefan Myrskog från Kyrkans central för det svenska arbetet, församlingens skriftskolpräster och ungdomsarbetsledare. Servering.

Samtalsgruppen för kvinnor: Kalajärvi kapell, Höstglödsängen 3, start on. 16.1 kl. 19. Kvällens tema är Tro och tvivel. Mer info: Heidi Jäntti, 040 531 1046.

Tisdagsgruppen: Olars kyrka, Olarsbacken 4, start ti 15.1 kl. 18.
Symamsellerna: Vita huset, Prästgårdsgr. 1, varannan ti kl. 15-18. Start 15.1.

Öppet hus med lunch: Hagalunds kyrka varje ti kl. 12-14.
Kretsar för pensionärer och daglediga kl. 13-15:

Köklax kapell, Handelsbacken 1, start ti 8.1, Karabacka kapell, Karabackav. 12, to 10.1, Träffdax i Köklax kapell, ti 15.1, Sököv kapell, Sökögr. 3, ti 15.1, Södrick kapell, Kirstig. 3, on 16.1, Kalajärvi kapell, Höstgl.ängen 3, to 17.1.

Esbo församlingars servicecentral, Kyrkogatan 1, 02770 Esbo: börjar sin verksamhet 2.1.2013 och sköter bokningar av dop, vigslar och begravningar samt registertjänster. Mer information: www.esboforsamlingar.fi

GRANKULLA
Sö 6.1 kl 12 Trettondagens högmässa: Medberg, Peitsalo, damkören Grazia. Aulakaffe.
Må 7.1 kl 14.30 Barnkören övar: i kyrkans övre sal med Barbro Smeds.
Ti 8.1 kl 9.30 Familjelyktan i Sebastos: Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
To 10.1 kl 18.30 Bibelkväll i Sebastos: Sara Medberg.

KYRKSLÄTT
De vackraste julsångerna: Trettondagen sö 6.1 kl. 10 i Haapajärvi kyrka. Höglund, Joki.
Högmässa: sö 6.1 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Höglund och Joki.
Ungdomskören: övar måndagar kl. 15-16 i församlingshemmet.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 4.1 Marica Enlund, Sibbo **Lö 5.1** 8.53 Familjeandakt. "Åsnan och barnet" av Gunhild Sehlin. Berättare: Karl Sällström. Åsnan: Sofia Torvalds. **Må 7.1** Tomas Ray, Helsingfors **Ti 8.1** Daniel Victorzon, Peder-söre **Ons 9.1** Barbro Näse, Karis (re-pris från 14.1.2011) **To 10.1** Fred Wilén, Helsingfors **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 4.1 Gustav Björkstrand, Åbo **Lö 5.1** 17.58 Ett ord inför helgen, Sunds kyrka. **Sö 6.1** Ulf Särs, Helsingfors **Må 7.1** Mikael Forslund, Munsala **Ti 8.1** Gustav Björkstrand, Åbo **Ons 9.1** Rose-Maj Friman, Korsholm **To 10.1** Helena Rönnberg, Helsingfors (repris) **VEGA**

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 6.1 Gudstjänst med Sund-Vårdö församling. Predikant: Juanita Fagerholm-Urch. **VEGA**

HIMLALIV

Om självbild och identitet

"Det fysiska, känslomässiga och andliga måste samverka i människan för att hon ska bli hel." Camilla Cederholm, kompositör, pedagog och forskare, berättar om vandrigen mot en sannare identitet. Yle Fem sö 6.1 kl. 20.30. Repris ti 8.1 kl. 16.50.

Nya sångare är välkomna med! **Sång och bön:** måndag 7.1 kl. 18.30 i koret i Kyrklätts kyrka. **Föräldra-barngruppen:** ti 8.1 kl. 9.30 i Lyan, Prästgårdsbacken 5. **Föräldra-barngruppen:** to 10.1 kl. 9.30 på Stor-Raula, Evitskogs-vägen 150. **Bibelgruppen:** ti 8.1 kl. 18.30 i Hörnan, Sockenstugustigen 2. **Lopporget i Gesterby:** öppnar igen onsdag 9.1 kl. 15-17, Silverhagen 6. **Pastorskansliets telefonnummer är (09) 8050 8292.** **Mera info på:** www.kyrklattsvenska.fi

TAMMERFORS

Sö 6.1: Trettondagens högmässa kl. 10.30 i Finlaysons kyrka, K Rantala, P Siren, Denise Ward, trumpet **Ti 8.1:** Mammor, pappor och barn kl. 10 SvG **Ti 8.1:** Tisdagsklubben SvG kl.

14.30-15.30 **Ons 9.1:** Diakonikretsen kl. 13 SvH **Sö 13.1:** Gudstjänst kl. 10.30 i Finlaysons kyrka, K Rantala, Tuija Mattila. Kyrkkaffe.

VANDA

Högmässa: sö 6.1. kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Nina Fogelberg. **Högmässa:** sö 6.1. kl. 12 i S:t Martins kapell. Kaj Andersson, Nina Fogelberg. **Familjecafé:** i samarbete med Folkhälsan må 7.1. kl. 9-12 i Mårtensdal, Martinristi församlingslokal, eftersrummet. Avgift 2e/familj inkl. kaffe/te, smörgås och frukt. Kontaktperson Katja Kairisalo tel 044 554 5521. **Familjecafé:** to 10.1. kl. 9-12 i Dickursby kyrka, bakre delen av kyrkosalen. Kaffe med dopp. Kontaktperson Alexandra Blomqvist tel 050 566 8266.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Trettondagen: 6.1 kl.15 De Vackraste julsångerna hos Karita Sundell, Öby, Wasström, Lindgård, ingen gudstjänst **Barnverksamheten:** börjar vecka 2

EKENÄS

Gemensam bön: lö 5.1 kl.9.30 i Pingstkyrkan. **Trettondagen sö 6.1:** Hela församlingens julfest kl.16 i förs.hemmet, A.Lindström, Å.Westerlund, kyrkokören, m.fl. Vi inleder med en förkortad gudstjänst och bjuder därefter på julkaffe och program. Hjärtligt välkommen! (Ingen högmässa i kyrkan denna dag.) **Kyrkobrodererna:** må 7.1 kl.18 i förs.h.

Den regelbundna verksamheten i barnklubbarna: börjar v.2, övriga kretsar, grupper i regel v.3. **Enligt beslut i församlingens rådet upphör Ekenäs församlings massprenumeration av Kyrkpressen fr.o.m. januari 2013:** Tidningen delas ut till hushållen ännu under januari månad, därefter finns den att tillgå som gratis lösnummer varje vecka på pastorskansliet, i kyrkan och i de tre största supermarketerna i Ekenäs. Förfarandet

gäller under 2013. Tidningen kan också prenumereras privat genom att man själv kontaktar KP.

Veckoannonseringen i KP avslutas med detta nummer och vi hänvisar till församlingsannonseringen varje torsdag i tidningen Västra Nyland. Se även församlingens egen infotidning Mitt i livet som delas ut till alla hushåll 4ggr/år samt finns att få i de 3 största matbutikerna, kyrkan, pastorskansliet, församlingshemmet, biblioteket och turistbyrån. Aktuell information även på församlingens webbplats www.ekenasforsamling.fi och www.ekenaskulan.net

HANGÖ

Sö 6.1 Trettondagens gudstjänst kl. 16: på församlingshemmets gård, Parkg. 7, A. Laxell, A-S. Nylund, R. Näse. Skriborna medverkar. **Må 7.1 Dagklubben för 3-5 åringar startar:** kl. 9-12 på Bang. 27. **Ti 8.1 Samtalsgruppen Tro och Liv:** träffas varannan tisdag kl. 18-20 i församlingshemmet, Parkg. 7. **Fr 11.1 Café 27 för ungdomar:** varje fredag kl. 18-22 i Kryptan på Bang. 27. **Sö 13.1 Högmässa:** i kyrkan kl. 12, T. Sjöblom, R. Näse.

Må 14.1 Café Adolf & Alexandra: startar kl. 14-16 i Villa Teresa, Boulevarden 17.

INGÅ

Sö 6.1 kl 10.00: Trettondagen, församlingens årsdag, tvåspråkig högmässa i Ingå kyrka, Torsten Sandell, Tom Hellsten, Marianne Gustafsson Burgmann, Kyrkokören, Gaudete-kören, välsignelse av nyanställda och förtroendevalda. Kyrkkaffe efter mässan i församlingshemmet, utdelning av förtjänsttecken.

Sö 6.1, kl 16.00: Lady sauna i Prästgården. Solveig Björklund-Sjöholm. **Ons 9.1, kl 12.30:** församlingsträff för pensionärer och daglediga i församlingshemmet. Lotteri till förmån för missionen. May Lindström.

KARIS

Andakt i servicehuset: To 3.1 kl. 14. Raunio; Söderström. **Lunch:** To 3.1 kl. 11.30-12.30 till självkostnadspris i Församlingshemmets källarvåning, varefter Kaffehörnan är öppen till 14.45. **Högmässa:** Sö 6.1 kl. 10 i S:ta Katarina kyrka. Raunio; Lindroos. **Tisdagens mission:** Ti 8.1 kl. 14 i Servicehuset, Klädesfabriksgatan 6. **Dagklubbarna:** startar igen vecka 2.

Basaren: inbringade ca 1 500 €. Stort tack till alla som bidragit.

SJUNDEÅ

Mässa: sö 6.1 kl. 12 i kyrkan, Bo Ekström, Pami Karvonen.

SNAPPERTUNA

Sö 6.1 kl 10: Högmässa med Markus Weckström och Pia Nygård **To 10.1 kl 18:** Ungdomskväll i Langansböle **To 10.1 Dagträff i prästgården:** klockan 13.30 - 15.00. Välkommen till en stund av samvaro kring kaffebordet. Träffens tema är religionsfrihet. Vid behov av skjuts vänligen kontakta diakonen Kaj-Mikael Wredlund, 040 572 80 75.

TENALA

Trettondagen: 6.1 kl.10 högmässa, Eimer Wasström, Tor Nordström **Ti 8.1 kl.15:** skriftskolsamling **Ti 8.1 kl.18:** studiegruppen **To 10.1 kl.18:** bönekväll **Barn- och ungdomsverksamheten startar vecka 2**

ESBO STIFT

LOJO

Sö 6.1 kl. 13.00: Högmässa i Virkby kyrka.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingssdistrikt: **Sö 6.1. kl 12:** Trettondagens högmässa i kyrkan, Grönqvist, Ollila. **On 9.1. kl 18:** Veckomässa i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen. **Nagu kapellförsamling:** **Sö 6.1. kl 11:** Trettondagens högmässa i kyrkan, Granström, Taulio. **Korpo kapellförsamling:** **Sö 6.1. kl 15:** Gröfkest med de vackraste julsångerna i Norrskata skola, Killström, Granlund. **Houtskär kapellförsamling:** **Sö 6.1. kl 11:** Trettondagens högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä. **Iniö kapellförsamling:** **Sö 6.1. kl 11:** Gudstjänst i kyrkan, Vuola.

ÅBO

Sö 6.1 kl 12 Högmässa: i S:t Marie kyrka, liturg: Öhman, predikant: Mullo, kantor: Forsman, Danielsson. Kyrkbuss: Start från Ortodoxa kyrkan kl 11.30 (Eriksgatan-Allégatan-Martinsbron-Martinsbacken-Österlånggatan-Nyländsgatan-Aningaigatan-Tammerforsvägen-Rainistulaallén) Returtransport efter kyrkkaffet kl 14.30. **kl 13.30:** De Vackraste julsångerna i S:t Marie prästgård. **To kl 19:** Veckomässa i Skarpskyttekapellet, Öhman.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

6.1 Trettondagen: Högmässa kl 12 i Hammarlands kyrka. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.

JOMALA

Jomala församling tillönskar dig ett Väl-signat Nytt År! **Sön 6.1. kl. 11.00:** Trettondagen "Jesus

LOCUS
www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff (A)
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

Werthmanns begravningsbyråer

Ab Werthmann Oy

Fullständig begravningservice - med omtanke och erfarenhet från 1912

Karis Hangö Ekenäs Ingå Sjundeå
Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g.14
Tel. 019-232186 Tel. 019-2482059 Tel. 019-2413261 Tel. 019-232186

www.werthmanns.com Dejour 24 h 0400-473391

Gott nytt bokår!

KRISTER LINDBERG
SAMARIER I HJÄRTAT

Meiju Bonsdorff
Ett liv som Guds medarbetare
- i Samariamissionens tjänst.

DRIVEN AV KÄRLEK

Bruce Olsen
Missionsklassiker
i nytryck!

DET FREDLIGA RIKET

- En introduktion till
kristen etik
Stanley Hauerwas

övers. Patrik Hagman
Vilka praktiska konsekvenser får
en kristen tro? Och vilken uppgift
och betydelse har den kristna
kyrkan i vår tid?

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borring av
energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

DRILLTEC

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

TRETTONDAGSKONSERT

”Det brinner en stjärna”

Ännu är det lite kvar av julen och ännu är det mörkt i vår kalla nord men stjärnan visar vägen och leder oss mot ljuset. I Pojos stämmningsfulla medeltidskyrka framför gruppen KVARNROT vackra vinter- och jul-sånger med anknytning till Betlehemsstjärnan och de vise männen sö 6.1 kl.18. Gruppen består av **Katarina Kvarnström**, sång, **Teddy Granroth**, piano och drag-spel, **Kaarle Mannila**, slagverk och bas, och **Hanna Noro**, flöjt. Programblad 10€. Varmt välkommen!
Arrangör: Pojo svenska församling och KVARNROT.

TV-GUDSTJÄNST

Trettondag från Jomala kyrka

Gudstjänsten firas i den så kallade tornkyrkan innanför huvudingången i Jomala medeltida kyrka. Församlingen är samlad kring det gamla altaret och den stora dopfunten.

Predikant är Eva Johansson, liturg Gunnevi Styrström. Kaj-Gustav Sandholm är kantor.

Sång av vocalensemblen Flera Röster samt Sara Kemetter. Trumpet Fredrik Erlandsson och blockflöjt Kjell Frisk. Tv-regi Leif Lindgren. YleFEM 6.1.2013 kl. 12.15. Repris 9.1. kl 16:10.

världens ljus” gudstjänst Bertil Erickson, kaplan, och Eva Helena Hansen, kantor. Kollekt för Finska Missionssällskapet. **Kl. 12.15:** TV-gudstjänst i yle FEM från S:t Olofs kyrka, Jomala. **Gruppverksamheten:** börjar igen vecka 2. **Se vår hemsida:** www.jomala.evl.ax

SUND-VÄRDÖ

6.1 Gudstjänst: i Sunds kyrka kl 11.00. Juanita Fagerholm-Urch, Katrin Gwardak, vuxenkatekumentat. Gudstjänsten sänds i radio. **6.1 Trettondagsandakt med gröt:** i Vårdö församlingshem kl 18.00. Mathias Junell, Katrin Gwardak.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Sö 6/1 kl 18.00: Trettondagsgudstjänst i kyrkan. Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Efteråt kyrkkaffe och julfestprogram i Församlingshemmet. **On 9/1 kl 18.00-20.10:** Skriftskolan i Församlingshemmet. Filmkväll.

KRISTINESTAD

www.lappfjärd-kristinestadsförsamling.fi
Kristinestad
Sö 6.1 kl 12: Gemensam gudstjänst i Sideby, predikan Eklöf, liturg Nisula, kantor Nilsson, sånggrupp, kyrkkaffe. Skjuts ordnas vid behov, ring 2211073 under kanslitider. **To 10.1 kl 19:** Ekumenisk bönesamling i Krs kyrka.

NÄRPES

www.narpeforsamling.fi
Kyrkan: Trettondagen 6.1 kl 10 Högmässa Lövdahl, Lindén, S.ta Maria församlingskör. Sö 6.1 kl 18 Konsert Marja Korkala. **Drängstugan:** ti 8.1 kl 9-12 Dagklubben startar.

PÖRTOM

Sö 6.1 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan, Sundqvist, Lidman. Efteråt skriftskola **Ti 8.1 kl. 8:45:** Dagklubben börjar, förs.h, Enlund, Kanto. **Ons 9.1 kl. 9-11:** Föräldra-Barn startar i försh. Enlund. **Ons 9.1 Andakter:** kl. 14.30: Andakt i Servicecentret., kl. 15.15: Andakt i Pöretehemmet. kl. 16: Andakt i Prästhagen, Sundqvist, Lidman.

ÖVERMARK

Sö 6.1 kl. 10: Gudstjänst. Jakobsson, Wikstedt. **Sö 6.1 kl. 19:** Julfest i Frönäs bönehus. Jakobsson, Wikstedt m.fl. **Må 7.1. kl 9-11:** Föräldra-barngruppen startar i församlingsstugan. **Ti 8.1. kl 13:** Dagklubben startar.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Söndag kl 14: Gudstjänst på Trettondagen i församlingshemmet (OBS!), Englund, Kahlos. Därefter församlingens julfest med blandat program, Sjöberg, Englund, Kahlos m.fl.

KORSHOLM

Trettondagsgudstjänst: kl 10 i kyrkan, Bergström, kyrkokören, Nordqvist-Källström, Westerlund. **De vackraste julsångerna:** trettondagen kl 18 i Smedsby förs.gård, kyrkokören, solosång Kristoffer Streng, Nordqvist-Källström, Westerlund.

KVEVLAX

Trettondagscafé: lö kl 19 i fh. Tema: Genom ökensand. Eva o Mischa Hietanen, Maj Näsman, Tor-Erik Asplund, Bengt-Eric Rönn, Patrik Vidjeskog. Barnprogram. Salt o sött serveras. Bjud med vänner! Arr. Församlingkretsen. **Högmässa:** sö kl 10, Lundström, Vidjeskog.

De vackraste julsångerna: sö kl 13 i Köklot byagård, Lundström, Vidjeskog. **Dagklubben:** börjar för de inskrivna barnen ti kl 9 i Stallet. **Föräldra-barnsamlingen:** börjar on kl 10 i ds.

Pensionärsamling: on i fh. Mat från kl 12.45, samling kl 13.30, Allan Melin, Anders Lundström, Patrik Vidjeskog. Tema: Salomo.

Taxitidtabell för vårens pensionärs-samlingar: Ingves buss: kl 11.50 Vassor, 12.10 Kuni. Taxi Lahtinen; taxi 1: kl 12.00 Koskö, 12.15 Petsmo, 12.20 V-Hankmo. Taxi 2: kl 12.00 Ö-Hankmo, 12.20 Funisgården. **Öppet hus:** to kl 15.30 i Fyren.

MALAX

www.malaxforsamling.fi
Gudstjänst: sö 6.1 kl 12 i Rönnholm bystuga. Servering. Norrback, Brunell. **Dagklubben:** startar må 7.1 i FH, grupp I

kl 9-12 och grupp II kl 13-16. **Missionssyfoöreningen:** startar ti 8.1 kl 13 i KH och to 10.1 kl 13 i FH. **Småbarnsträffen:** startar on 9.1 kl 10.30-12 i FH.

Träffpunkt Socken: startar on 9.1 kl 10-14 i Sockenstugan. Aktiviteter, samvaro och soppa för daglediga. Loppis. Välkomna!
Socken för ungdomar: startar on 9.1 kl 18.30-21.30, fre och lö kl 19-24.

PETALAX

Gudstjänst: Trettondagen, sö 6.1 kl 11 Björklund, Kahlos

REPLIT

Högmässa: i Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh. **Missionsjulfest:** i Replot försh. sö kl. 14. Solveig Mikkonen, Glenn Kaski, Michael Wargh, mfl. Servering och lotteri. Taxi från alla byar.

SOLF

Koralkör: trettondagen kl. 9. **Gudstjänst:** trettondagen kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Peter Brunell, koralkör.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Trettondagen 6.1 missionsmässa: kl. 13, Gunnar Särs, Siv Jern, Dan Andersson, Martin Sandberg. **Morgonbön:** to 10.1 kl. 9, Siv Jern, Dan Andersson.

BRÄNDÖ KYRKA

Sunday Service: at 1 pm, David Oliver. **DRAGNÄSBÄCKS KYRKA**
Årsfest: trettondagen 6.1 kl. 17, Siv Jern, Dan Andersson. Daniel o Ragni Prost berättar om resan till Tanzania. **SERVERING**
SUNDOM KYRKA
Trettondagen 6.1 högmässa: kl. 10, Malin Lindblom, Mikael Heikuis.

VÖRÄ

Vörä
Trettondagen 6.1. kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Sundstén, Granholm.

ORAVAS

Trettondagen 6.1. kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. I Klemets, Streng, tre vise män. **Ti 8.1. kl. 19:** Karagruppen startar på Amigo "Fråga prästen" - i Klemets. **Maxmo**
Trettondagen 6.1. kl. 12: Gudstjänst. Granlund, Svarvar. Predikan av Per Stenberg. Efteråt servering och samvaro i FH.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Trettondagen kl.13: Familjegudstjänst, Portin, Johansson. Marita Östman avtackas. Kyrkkaffe i Punsar bönehus. OBS tiden!
Dagklubbarna och föräldra-barngruppen: startar v.2
On 13: Eftermiddagskaffe för män i Henriksborg. Kaffe + bulle 2 C.

MISSIONSBASAREN: den 6.12.2012 inbringade 1081,10€. Tack till alla givare!

JAKOBSTAD

Lö 18: Nattvardsmässa i Pedersöre kyrka, pred. Markus Ventin, lit. Jockum Krokfors. Se www.lff.fi Arr.: Skutnäs bönehusförening r.f. **18.30:** Möte i midvintertid i FC, Pär Granbacka, sång Cecilia Aminne, Englund, Södo. Arr.: KU-kretsen i Jakobstad.

TRETTONDAGEN

Sö 12: Högmässa i kyrkan, Krokfors, Östman, sång Cecilia Aminne. **18:** Fokus i FC, Lucas Eriksson. **Må 19:** Jacob Gospel inleder vårterminen i FC. **Ti 13:** Tisdagssamling på Station I. **TERMINSTART 2013**
Musikskolan: startar vecka 2
Körerna: startar vecka 3. **Grupper och syfoöreningar:** inom diakonin startar från och med vecka 3. **Söndagsskolan:** startar i K-strands förs.hem och Skutnäs bönehus 13.1 kl. 10. **Öppen dagklubb:** i Vestanlidgården startar 8.1 kl. 9-11. **Öppen dagklubb:** i K-strands förs.hem startar 10.1 kl. 9-11. **Minior och junior:** startar 15.1.

KRONOBY

Sportdax: fr 17.30 i idr.h
Ungdomssamling: fr 19.00 i fh
Högmässa: sö 10.00 Ventin, Lindbäck-Haals

LARSMO

Sö 6.1 kl. 10 Trettondagsgudstjänst: Sjöblom, Enkvist. Kyrkvård: Litens och Holm. **kl. 18 Missionsafton:** i församlingshemmet. Mona och Alf Wallin medverkar. Servering
Sportlovsresa till Hemavan 23 - 28.2.2013: för ungdomar och familjer. Fyra dagar i härliga backar i den svenska fjällvärlden. Anmälan och närmare prisuppgifter från Max-Olav Lassila, tel. 0500 252 896. E-post: m-o.lassila@multi.fi.

NEDERVETIL

Gudstjänst: trettondagen kl 10, khden, kantorn. Sång av ungdomar. **Inga körövningar:** to 10.1. **Planeringstillfälle:** för tillväxtkvällar to 18 i fh.

NYKARLEBY

Församlingens kanslier öppna: Centrum må-ti 9-12, on 13-16, to 10-13, Munsala må o fre 9-12, Jeppo må 13-16, on 9-12. **Musik- och missionsdag lö 12.1:** Nykarleby fh, se hemsidan! - kl 15 Musikverkstad: Furaha - kl 17 Middag: anmäln för mat senast 7.1 till 050-433 8353 - kl 19 Musik- o missionskväll: Alf o Mona Wallin, Furaha m.fl. **NYKARLEBY**
Lö kl 19: Trettondagsfest i fh, Per Stenriksborg. Kaffe + bulle 2 C.

passning (KU)

Trettondagen kl 10: Gudstjänst, Sandvik, Edman, Ringwall, sång Markbyflyckorna
Må kl 18: Tilkkyryhmä startar. Alla handarbetsintresserade välkomna, samlas varje mån i fh.

Ti kl 19: Cellgrupp i fh, samtal runt bibeln och bön. Samlas varannan vecka, jämna veckor.

Föräldra-barngrupper startar v 2: kl 9.30-11.30. Mån. Socklot bönehus, ons. i fh, fred. Kojvoki bönehus

MUNSALA

Trettondagen kl 10 Gudstjänst: For-slund, Enroth

JEPPÖ

Trettondagen kl 10 Gudstjänst: Holmberg, Lönnqvist

PEDERSÖRE

Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Manskören
Nyårsnötten i kyrkan: Fr-Sö, arr. Skutnäs bönehusförening
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, lit. Erikson, pred. Kurt Hellstrand, Sandstedt-Granvik, Nyholm, St Olofskören, de vise männen, textläsare Siv Höglund, dörrvärdar Skutnäs
Karakaffe: Ti 9 i Kyrkhemmet i Bennäs startar
Terminstartar: Dagklubbarna v. 2, Familjeklubbarna v. 3, Häftsklubbarna v. 3, Musikverkstaden v. 4. Platser och tider samma som hösten, se också www.pedersoreprosteri.fi

PURMO

4-6.1 Missionsdagar i Ävist
Fr 19: Missionskväll Medv. Albert Häggblom, Jimmy Österbacka, Pensala strängband, servering.
Lö 14: Möte. Alf Lönnqvist, Magnus Aman
16: Missionstimme, Alf & Mona Wallin, Solveig Mikkonen
18: Bibelsits, Albert Häggblom
19: Kvällsmöte. A Häggblom, Johan Klingenberg, sångprogram, servering.
Sö 10: Högmässa i kyrkan. Pred. A Häggblom, lit. khden, kantorn, kyrkokören.
13: Bibelstudium A Häggblom
14.30: Avslutningsmöte. B Djupsjöbacka, Linnea Klemets, sångprogram.
Ti 9: Dagklubben börjar

TERJÄRV

Högmässa: sö 6.1 Trettondagen, kl 10, D. Norrback; S. Smedjebacka; musik, Stig Dahlvik o. S-G Jansson; Kristine o. Paulina Storbäck, musik.
Gudstjänst: i Kolam sö 6.1 kl 12, D. Norrback, S. Smedjebacka.
Andakt och Gemenskap: i jultid i Kortjärvi sö 6.1 kl 19, B. Söderbacka, m.fl.

<http://sanktjohannes.info>

6.1 kl 11 gudstjänst i Biblion. Julgröt, föredrag. Bibelstudier över App fr 10.1 kl 19.

ARBETSPLATSER

HJÄLP!

Tycker du om musik och barn? Vi söker en rytmikledare till Grankulla metodistkyrka för våra tre grupper, två förmiddagar/vecka. Ta kontakt så fort som möjligt med Marika Ala-Heikkilä, tel 040-559 2536 eller grankulla@metodistkyrkan.fi.

ÅRSMÖTEN

Kallelse till årsmöte

Finlands svenska kyrkosångsförbund rf håller årsmöte tisdagen den 8 januari 2013 kl.16.30 i Mikaelnsalen i Gamlakarleby församlingshem, Västra Kyrkogatan 17, Karleby.

Centralstyrelsen

I sorgens stund är du inte ensam

HOK ELANNON
HAUTAUSPALVELU

En byrå med komplett service.

Läs mer:

hok-elannonhautauspalvelu.fi
perunkirjoitustoimisto.fi

Hagnäs • Tölö • Östra centrum • Malm • Forum • Alberga
Hagalund • Esboviken • Dickursby • Myrbacka • Kervo • Hyvinge
TELEFONJOUR 24 h: 050 347 1555 (0,0828 €/samtal + 0,1199 €/min)

ESBO FÖRSAMLINGARS
SERVICECENTRAL ÖPPNAS
DEN 2 JANUARI 2013.

Kontaktuppgifter och elektroniska tjänster

Adress
Kyrkogatan 1, 02770 Esbo
PB 200, 02771 Esbo

Servicecentralen är öppen
må-fre kl. 8.00-15.00

Gravkontoret
Tfn 09 8050 2200
Fax 09 256 7212
hautatoimisto.espoo@evl.fi

Jourhavande präst
Tfn 09 8050 2602
må-fre kl. 8.00-15.00

ESPOON SEURAKUNNAT
ESBO FÖRSAMLINGAR

Bokningstjänster: dop, vigsel, begravning
Tfn 09 8050 2601, palvelukeskus.espoo@evl.fi

Registertjänster: ämbetsbetyg och släktutredningar
Tfn 09 8050 2600, palvelukeskus.espoo@evl.fi
www.esboforsamlingar.fi/ambetsbetyg

Bokning av läger- och kurscenter
Tfn 09 8050 2890, kurssikeskukset.espoo@evl.fi
Bekanta dig med lokalerna på adresserna:
www.hilanleirikeskus.fi, www.velskola.fi och www.hvittorp.fi

Beställning och avbeställning av Kyrkpressen
Tfn 09 8050 2600, essetilaukset.espoo@evl.fi

www.esboforsamlingar.fi/servicecentralen

MARKNAD

UTHYRES

Ledig, rymlig, ljus, tvårummare, 3vån i Tölö uthyres. Hyra 1200e/mån. Ring 050-3718007

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravring
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel. 09 387 6284

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÅSTAR

- ett gratis informationspaket och en kostnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST

Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481
Malm: Kyrkobytvägen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum: Esboplatzen 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautausuolto.net MEMORIA

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Hedra minnet

Begravnings-
tjänster
med tiotals år
av erfarenhet.

Blomster-
arrangemang,
unika kistor, urnor.

Leveranser överallt i Finland

Inhemsk kistor från

Sibbo Blomster- och Begravnings-tjänst

P. Borg & Co

Stora Byvägen 27, 09-239 2882 • info@borg.fi

www.borg.fi

VÄLKOMMEN med i kvalitetsklubben 2013!

Tryckkvaliteten
på Botnia Print har
fått internationellt
erkännande

botniaprint

Släggvägen 2, 67800 Karleby

Ring så berättar jag mera!
Michael Rosenback tel. 050 409 1752
michael.rosenback@botniaprint.fi

ORGANISTEN CHRISTIAN Ahlskog är verksam som kantor i Karleby svenska församling som är värdförsamling för stiftets kyrkomusikdagar i januari. Här en del av kammarorkestern som medverkar 8.1 kl 20 i Gamlakarleby stadskyrka tillsammans med Christian Ahlskog vid en konsert som kallas "Orgeln som orkester".

Kyrkomusikdagar i Karleby i januari

Borgå stifts nordligaste församling Karleby svenska församling står värd för stiftets kyrkomusikdagar 2013.

De arrangeras 8-10 januari. Dagarna bjuder på seminarier och föredrag, notutställning och olika interna samlingar - men det ordnas också program som är öppet för allmänheten. I Gamlakarleby kyrka arrangeras konserten *Orgeln som orkester* med Christian Ahlskog som organist och en kammarorkester. Det blir musik av bl.a Mozart, Bixi, Guillemant, Krebs mfl.

Konserten hålls 8.1 kl 20 i Gamlakarleby stadskyrka. Programbladen kostar 10 e.

Onsdagen den 9 januari kl. 19.00 blir det *Missa orbisfactor*, en gammalkyrklig mässa i sockenkyrkan. Den här gången leds den medeltida sången och liturgin av både en manskörsångsgrupp och en damtrio och eftersom stiftets kantorer är på plats så är det mycket ge-

mensam sång också. Mässan förrättas av kyrkoherde Peter Kankkonen och kantorer Christian Ahlskog och Kristina Klingenberg medverkar med varsin sånggrupp. Finska församlingens kantorer Ritva Göös och Tuula Pihlaja-harju leder den liturgiska a cappella-sången. Mässan är på gammalsvenska, svenska och latin. Alla som vill delta i mässan är välkomna. Om man vill och har möjlighet så kan man klä sig tidsenligt.

Torsdagen den 10 januari inleds dagen med en kort psalmandakt kl. 9.30 i Gamlakarleby stadskyrka under temat *De profundis*. Kantorer i Pedersöre prosteri framför Charles Gounods *Missa brevis* som en del av andakten. Också psalmandakten är öppen för allmänheten.

Vill man ta del av kyrkomusikdagarnas seminarier är det också möjligt. Gäster

är neurolog och hjärnforskare Jan Fagius som föreläser om hur hjärnan påverkas av musik och musikkärlare Malin Storbjörk som talar om att arbeta med tonåringar, barn och unga. Den som är intresserad av seminarier kan kontakta någon av värdförsamlingens kantorer och komma med om det finns plats.

Kyrkomusikdagarna arrangeras av domkapitlet i Borgå stift, Finlands svenska kyrkosångsförbund rf, Kyrkomusikerföreningen rf, Stiftsgården Lärkkulla och Karleby svenska församling.

• KRISTINA KLINGENBERG

INKAST PATRICK WINGREN

Allting är nytt

DET FINNS en tröst i att övergå i ett nytt år. Vårt förnuft säger att ingenting ändras, och ändå finns den där: känslan av en ny start, att vi vänder blad, att vi får logga våra liv på sidor som inte är solkiga, kantstötta och rivna.

Nyårsloften handlar ofta om det vi vill, men inte gör. I stället gör vi det vi inte vill, bara för att sedan blicka tillbaka på det skedda i apostolisk frustration. Vårt undermedvetna har en sanslös kraft. Det föder djupa, vackra, kraftfulla, förrädiska underströmmar som bär oss framåt. I den stund vi dras ned i djupet, kan vi inte – vill vi inte – stå emot.

DET VI VILL är inte alltid det vi väljer, inte i stunden. Det vi gör är samtidigt vårt konkreta val. Utan gärningar omsätts inget av det vi vill i handling, och finns egentligen inte. Våra nyårsloften – hoppet om förändring – blir ledsamt ofta bara upptejpade, färggranna äpplen på döda träd.

JAG BERÖRDES av Göran Skyttes inkast i Kyrkpressen (4.10.2012). Förvandling, det vi inte kan göra alldeles själva. Hit hör bra mycket mera än vi först anar, och det är kanske därför som våra nyårsloften så ofta vittnar samman under året. Att bestämna sig för något är överskattat. För att klara det man bestämt krävs egentligen bara envishet, inte frukt av ett levande träd.

Förvandlad, född på nytt. Trons absoluta kärna. Den hanteras ofta rätt ovarsamt av oss. Att födas på nytt är inte att börja om, det vore olidligt. Börjar om gör man i Brios labyrintspel, när man vikt av den smala vägen och kulan med en tung, dov duns resonerar i lådbotten.

TRON ÄR inte fråga om rekord, hur långt man kan nå. Inte heller får man fripass till himlen om man klarar banan. Tro är att falla hårt, stöta sig, och ändå nå fram. Inte för att man kan, utan vare sig man kan eller inte kan. Det är egentligen paradoxalt, emot alla spelets regler. Det kan till och med framstå som orättvist. Då kan det vara bra att minnas att ingen av oss kan göra detta själva.

Att bli som ett barn. Nyfiken, öppen, omedelbar, utsträckta händer mot mamma och pappa. Att med allt det vi är av livserfarenhet få bli barnlika igen. Det är något vi inte kan göra på egen hand, vårt inre behöver förvandlas till något vi rationellt sett inte tror är möjligt.

DET ÄR inte ett oskrivet blad som svävar ner från himlen, det är en urvind som med en kraft vi inte själva besitter vänder sida i vår livsbok just när vi inte längre kan skriva på den gamla. Allt det tidigare står kvar, men inget bärs över till nästa sida. Det bara finns där bakom, allt det fina och allt det tunga, och allt – precis allt – är förlåtet.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

TACK TILL HAGLUND

Tacksamma för kristna värderingar

Vi är tacksamma för att försvarsminister och Svenska folkpartiets ordförande Carl Haglund vill stå för kristna värderingar.

MARITA OCH HELGE ÅSTRÖM
Karleby

Juridisk byrå
HENRICSON & KIETZ
Kungsgatan 7, 10600 Ekenäs, tfn (019) 246 2462

Med dig i vardagen

Tack vare de lutherska församlingarna når Kyrkpressen varje vecka de flesta finlandssvenska hem. Om du inte tillhör dem som får tidningen via församlingen, kan du prenumerera på Kyrkpressen som privatperson.

Ring 09 61261550 eller skicka e-post till prenumeration@kyrkpressen.fi
Priset för en privatprenumeration år 2013 är 69 euro.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

SAMTAL KYRKAN

”Det råder ett debattklimat som får människor att tystna.”

Barbro Matzols i ledare i Kyrkans Tidning om det inflammatoriska samtalsklimatet i Svenska kyrkan.

STRUKTURPROBLEM ÅLAND

Dela ansvaret på Åland

”Jag menar att kyrkan på Åland borde dela ansvaret för kyrkobyggnaderna solidariskt utan hänsyn till de församlingsgränser vi har i dag.

Verksamhetsmässigt kunde vi också göra mera

tillsammans. Vad en liten församling med litet befolkningsunderlag och få anställda kan åstadkomma ensam är betydligt fattigare än vad som är möjligt tillsammans.”

Jon Lindeman om Borgå stift-modellen för Ålands kyrka i Sanct Olof 2012

www.kyrkpressen.fi

AMANDA AUDAS-KASS började blogga redan 2005. På kyrkpressen.fi ska hon i januari temablogga om kvinnligt och manligt.

FOTO: LINUS MICKELSSON

Hitta din fulla potential

Kvinnlighet och jämlikhet ur kris-tet perspektiv är temat för Amanda Audas-Kass blogg på Kyrkpressen.fi i januari.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Kan du berätta lite om dig själv?

– Jag är 29 år och just nu allra mest mamma eftersom jag är hemma med min son **Arvid** som är två månader. Till familjen hör också **Ingrid**, 4 år och min man **Fredrik**. Mitt jobb är att vara modersmåls-lärare i ett svenskt gymnasium i Helsingfors. Sedan är jag också prästfru, vilket nog är en ganska stor del av den jag är.

Du har bloggat i många år. Hur länge och varför?

– Jag blev tillfrågad att börja blogga när bloggen.fi öppnade 2005. Jag tyckte det var en rolig idé men hade inte tänkt att det skulle vara så länge. Men jag tycker uppenbarligen väldigt mycket om att blogga

och har gjort det i sju år. Sedan tre år tillbaka ligger min vanliga blogg på amandas.papper.fi. Jag har alltid tyckt om att skriva och bloggandet är ett bra sätt att få plats för skrivandet vid sidan om allt det andra som händer i livet.

Hur ska du dela upp skrivandet mellan din egen blogg och Kyrkpressen-bloggen? Vad tänker du skriva om?

– Januaribloggen på Kyrkpressens sidor blir en helt egen grej, skild från min vanliga blogg. Den som vill gottta sig i mammatillvaron med bajsblöjor och babyskratt får gärna läsa min vanliga blogg. Min blogg på kyrkpressen.fi får vara fredad från det, där tänker jag ha ett ganska tydligt tema, nämligen kvinnlighet och jämställdhet.

Via mitt jobb som lärare och

”Min grundtes är att alla förlorar om vi har ett samhälle där hälften av befolkningen inte lever upp till sin fulla potential.”

Amanda Audas-Kass

mitt arbete med unga i församlingen kommer jag i kontakt med många unga flickor och kvinnor som har ganska dåligt självförtroende och har svårt att inse att de får och till och med bör ta plats. Det här är en sak jag brinner för. Min grundtes är att alla förlorar om vi har ett samhälle där hälften av befolkningen inte lever upp till sin fulla potential. Det ligger i allas intresse att flickor och kvinnor får blomma ut och vara allt de kan vara.

Hur kommer det sig att du börjat intressera dig för jämställdhet?

– Den långa versionen av det svaret tänker jag skriva mitt första egna inlägg den första januari. I korthet handlar det om att jag blivit vuxen och gjort en resa där mina egna tankar om kvinnlighet och jämställdhet förändrats. Då jag var yngre, lät oss säga närmare tjugo än trettio, hade jag en bild av hur en kvinna ska vara. Jag hade också en bild av hur en man ska vara, men den bilden var på många sätt vidare. Nu tänker jag väldigt annorlunda i de här frågorna.

Hur tar sig jämställdhet uttryck i ditt eget liv?

– För mig är det viktigt att

jag och Fredrik är människor i första hand och kvinna och man i andra hand. När vi fördelar arbetsuppgifter i projektet småbarnsfamiljer vi till våra intressen och talanger mera än till vad som är typiskt kvinnligt och manligt. Det är också självklart att ingen av oss ska eller vill vara någon andrahandsförälder och vi vill båda tillbringa mycket tid med barnen och skapa en god kontakt till dem.

Vad betyder den kristna tron i ditt liv?

– Det känns konstigt att säga att tron är det viktigaste jag har, eftersom den ibland hamnar på tjugonde plats bland allt annat som förtjänar energi och också får det. Men min tro är ändå grunden i allt, det som stöder och bygger upp alla de nitton andra punkterna på listan. Jag ser det som en stor utmaning att försöka berätta för människor vad det är jag hittat i min tro, och det är något jag ibland gör på min blogg.

Bland de människor jag kommer i kontakt med finns det många som upplever att de inte överhuvudtaget har någon tro. Hur ska man kunna mötas när det in-

te hos dem finns något som ens liknar det jag kallar tro? Men jag tycker att det är värt att försöka tala om tro på ett sådant sätt att till och med de människor som inte upplever att de har någon tro kan förstå åtminstone något.

Hur tycker du att kristen tro behandlas i bloggvärlden i Svenskfinland?

– Ganska lite. Men det är kanske inte så dåligt, eftersom det inte alltid görs så sakligt de gånger den behandlas. Det gäller inte bara bloggvärlden utan i samhället överlag. Jag tycker att det är hemskt förvånande att människor som annars upplever att generaliseringar och fördomar är bland det fulaste man kan syssla med kan vara enormt generaliserande och fördomsfulla när det kommer till kristen tro. Det verkar som om det inte har någon betydelse hur intellektuell, logisk och genomtänkt man är, när det kommer till kristen tro får man vara ganska förenklad.

Jag har nyligen vågat mig på att reagera på det här i kommentarfältet till min blogg och jag tror att vi sedan lyckades förstå varandra lite bättre. Överlag tror jag på

dialog och kommunikation och på att lite klichéartat låta bli att bygga murar mellan människor. Hellre bygger jag broar.

Vad får du för slags reaktioner på dina blogginlägg?

– Det är faktiskt de gånger jag skriver om min tro som jag får alla flest reaktioner. Det verkar vara det som berör människor mest och vanligtvis är folk förvånansvärt sakliga.

Nyligen skrev en av mina läsare att hon önskar att hon skulle kunna tro just på det sätt som jag beskrivit min tro. Jag tyckte att den kommentaren var otroligt fin och tänkte att jag åtminstone den gången fick till det lite grann.

Vilka är dina förhoppningar inför din bloggmanad på kyrkpressen.fi?

– Jag hoppas att folk vill diskutera. Jag tycker att människors tankar och åsikter, oavsett vilka, är intressanta och fascinerande. Jag hoppas verkligen att många vill vara med och skapa någon slags diskussion. Kvinnligt och manligt kan vara jättekänsligt och säkert kan någon uppleva att jag trampar dem på tårna. Då får och ska man reagera.